

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

do projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania
przestrzennego gminy Międzychód – dla części obrębu Łowyń
(przy drodze wojewódzkiej nr 160)

Autor opracowania:
Marcin Piernikowski

Poznań, wrzesień 2020 r./październik 2020 r.*

*uwzględnia zmiany wynikające z opinii i uzgodnień

I. WSTĘP.....	3
1. Podstawy formalno – prawne opracowania.....	3
2. Cele i zakres opracowania.....	3
3. Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy	4
4. Źródła informacji wykorzystane w opracowaniu.....	4
II. OCENA AKTUALNEGO STANU I FUNKCJONOWANIA ŚRODOWISKA..	6
1. Położenie obszaru badań.....	6
2. Aktualny stan zagospodarowania i użytkowania terenu.....	7
3. Charakterystyka fizjograficzna terenu.....	7
4. Wartości kulturowe.....	11
5. Ochrona prawna zasobów przyrodniczych i walorów krajobrazowych.....	11
6. Stan, jakość i zagrożenia środowiska przyrodniczego.....	11
III. INFORMACJA O ZAWARTOŚCI PROJEKTU PLANU, JEGO GŁÓWNYCH CELACH I POWIĄZANIACH.....	15
1. Cele projektu planu miejscowego.....	15
2. Ustalenia projektu planu miejscowego.....	15
3. Powiązanie ustaleń projektu planu miejscowego z innymi dokumentami.....	16
4. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji ustaleń projektu planu miejscowego.....	17
IV. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTU PLANU MIEJSCOWEGO.....	18
V. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBŁU MIĘDZYNARODOWYM I KRAJOWYM.....	18
VI. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIE USTALEŃ PROJEKTU MPZP NA POSZCZEGÓLNE KOMPONENTY ŚRODOWISKA.....	22
1. Wpływ na klimat lokalny i zanieczyszczenie powietrza.....	22
2. Emitowanie hałasu.....	25
3. Oddziaływanie na krajobraz	28
4. Oddziaływanie na rzeźbę terenu, powierzchnię ziemi i glebę.....	28
5. Oddziaływanie na warunki gruntowo-wodne.....	30
6. Oddziaływanie na szatę roślinną i różnorodność biologiczną.....	33
7. Oddziaływanie na faunę.....	34
8. Oddziaływanie na zasoby naturalne	35
9. Oddziaływanie na obszary chronione na podstawie przepisów odrębnych.....	35
10. Emitowanie promieniowania elektromagnetycznego.....	35
11. Oddziaływanie na dobra materialne i dziedzictwo kulturowe.....	36
12. Oddziaływanie na ludzi.....	36
13. Oddziaływanie transgraniczne.....	37
VII. ROZWIĄZANIA ZAPOBIEGAJĄCE LUB OGRANICZAJĄCE NEGATYWNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO, W TYM ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE	37
VIII. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PLANU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA	38
IX. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	39

Załącznik nr 1. OŚWIADCZENIE AUTORA PROGNOZY

I. WSTĘP

1. Podstawy formalno – prawne opracowania

Konieczność sporządzania prognozy oddziaływania na środowisko do projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wynika przede wszystkim z zapisów:

- art. 51, ust. 1 *Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*¹;
- art. 17, pkt. 4 *Ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*².

Przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymaga projekt planu zagospodarowania przestrzennego, wyznaczający ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Organ opracowujący projekt dokumentu lub zmiany takiego dokumentu, w tym przypadku Prezydent, po uzgodnieniu z niżej wymienionymi organami, może odstąpić od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, której częścią jest prognoza oddziaływania na środowisko, w przypadku spełnienia przesłanek wskazanych w art. 48 ust. 1 oraz ust. 3-5 ww. *ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku (...)*.

Następnie organ opracowujący projekt planu poddaje go wraz z prognozą opiniowaniu przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska oraz przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego. Organ opracowujący projekt planu bierze pod uwagę ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko oraz opinie ww. organów, a także rozpatruje uwagi i wnioski zgłaszane z udziałem społeczeństwa.

W przedmiotowym opracowaniu wykorzystano również wymagania aktów prawnych związanych z ochroną środowiska i innych przepisów odrębnych.

2. Cel i zakres opracowania

Prognoza oddziaływania na środowisko sporządzona została dla potrzeb projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Międzychód – dla części obrębu Łowyń (przy drodze wojewódzkiej nr 160).

¹ Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz. U. z 2020 r. poz. 283, ze zm.);

² Ustawa z 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tj. Dz. U. z 2020 r. poz. 293 ze zm.).

Zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w niniejszej prognozie uzgodniony został, zgodnie z art. 53 *Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*¹, z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska oraz z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym.

Do głównych celów przedmiotowego opracowania należą:

- 1) diagnoza obecnego stanu i funkcjonowania środowiska;
- 2) określenie skutków wpływu realizacji ustaleń projektu zmiany mpzp na poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego, na warunki życia i zdrowia ludzi oraz dobra materialne i dobra kultury;
- 3) przedstawienie możliwości rozwiązań alternatywnych eliminujących, bądź ograniczających negatywne oddziaływanie na środowisko.

Prognoza obejmuje obszar projektu zmiany mpzp wraz z terenami pozostającymi w zasięgu oddziaływania wynikającego z realizacji ustaleń tego planu.

W niniejszej pracy analizie i ocenie poddano projekt zmiany planu zawierający ustalenia realizacyjne oraz załącznik graficzny w skali 1 : 1000.

3. Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy

Na podstawie zebranych materiałów oraz szczegółowej wizji terenowej dokonano: analizy komponentów i cech środowiska przyrodniczego, oceny prawidłowości jego funkcjonowania, oceny stanu funkcjonowania oraz charakterystyki dotychczasowego zainwestowania badanego obszaru. Wnioski wynikające z ww. analiz skonfrontowano z ustaleniami projektu zmiany planu oraz przepisami prawa ochrony środowiska.

Podczas prac nad prognozą wykorzystano metodę indukcyjno-opisową, polegającą na łączeniu w całość zebranych informacji o środowisku i jego funkcjonowaniu. Zastosowano również metodę porównawczą, wykorzystując wiedzę o funkcjonowaniu środowiska jako całości.

4. Źródła informacji wykorzystane w opracowaniu

Prognozę oddziaływania na środowisko dotyczącą projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Międzychód – dla części obrębu Łowyń (przy drodze wojewódzkiej nr 160) sporządzono w oparciu o materiały archiwalne, publikacje mapowe, literaturę oraz własne obserwacje terenowe. W opracowaniu wykorzystano następujące materiały planistyczne i kartograficzne:

- 1) Projekt zmiany mpzp gminy Międzychód – dla części obrębu Łowyń (przy drodze wojewódzkiej nr 160), wrzesień 2020 r.;
- 2) Prognozę oddziaływania na środowisko do projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Międzychód - dla części obrębu Łowyń (przy drodze wojewódzkiej nr 160), 2015 r.;
- 3) Mapa zasadnicza w skali 1: 1000;
- 4) Mapa glebowo-rolnicza obrębu Łowyń w skali 1 : 5 000;
- 5) Mapa hydrograficzna, arkusz Międzychód N-33-128-B, w skali 1 : 50000;
- 6) Mapa sozologiczna, arkusz Międzychód N-33-128-B, w skali 1 : 50000;
- 7) Szczegółowa Mapa Geologiczna Polski, arkusz 429 – Międzychód (N-33-128-B), w skali 1 : 50000;
- 8) „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Międzychód”, 2010 r., ze zmianami.

Wnioski formułowano wykorzystując literaturę specjalistyczną i materiały niepublikowane, wśród których wyróżnić należy:

- 1) „Dokumentacja hydrogeologiczna określająca warunki hydrogeologiczne w związku z ustanawianiem obszarów ochronnych Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 146 Subzbiornik Jezioro Bytyńskie-Wronki-Trzciel”, Warszawa, marzec 2013;
- 2) Mojski J. E., 1977, „Objaśnienia do mapy geologicznej Polski arkusz Świebodzin w skali 1 : 200000, Wydawnictwo Geologiczne, Warszawa;
- 3) „Ocena jakości wód podziemnych w punktach pomiarowych sieci krajowej w ramach monitoringu operacyjnego stanu chemicznego wód podziemnych w roku 2018”, PIG, 2019, Poznań;
- 4) „Program ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej”, 2020;
- 5) „Raport o stanie środowiska w Wielkopolsce w roku 2017”, WIOŚ, Biblioteka Monitoringu Środowiska, 2018, Poznań
- 6) „Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim. Raport wojewódzki za rok 2019”, GIOŚ, 2020, Poznań;
- 7) Kostecki M., „Komentarz do mapy hydrograficznej w skali 1 : 50 000 arkusz N-33-128-D Trzciel”, Poznań.

II. OCENA AKTUALNEGO STANU I FUNKCJONOWANIA ŚRODOWISKA

1. Położenie obszaru badań

1.1 Położenie w strukturze funkcjonalno – przestrzennej gminy

Analizowany obszar, dla którego sporządzony został projekt zmiany planu zajmuje powierzchnię około 29 ha i położony jest w południowo-wschodniej części gminy Międzychód, we wschodniej części wsi Łowyń. Teren zlokalizowany jest pomiędzy drogą wojewódzką nr 160, obwodnicą wsi Łowyń w ciągu tej drogi oraz dużym kompleksem leśnym.

Obowiązujące „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Międzychód” oznacza analizowany obszar jako:

- tereny zabudowy mieszkaniowej oraz obiektów usługowych – usług rzemiosła (MN/UR);
- tereny zabudowy techniczno-produkcyjnej (P);
- tereny rolne, łąki i pastwiska;
- tereny rozwoju układu komunikacji, w tym droga wojewódzka nr 160 oraz obwodnica Łowynia w ciągu tej drogi.

1.2 Położenie geograficzne

Według podziału Polski na jednostki fizycznogeograficzne (J. Kondracki, 2001), badany teren położony jest w mezoregionie – Pojezierze Poznańskie (315.51), należącym do makroregionu Pojezierze Wielkopolskie (315.5).

Natomiast zgodnie z podziałem geomorfologicznym Niziny Wielkopolskiej (B. Krygowski, 1961) przedmiotowy obszar należy do subregionu Pagórki Międzyrzecko – Pniewskie (VIII₁), będącego częścią regionu Wysoczyzna Poznańska (VIII).

1.3 Położenie w ponadlokalnym oraz lokalnym systemie powiązań przyrodniczych

Ważnym elementem w krajobrazie gminy Międzychód jest dolina rzeki Warty, która dzieli ją na dwie różne krajobrazowo części. Obszar lewobrzeżny, w obrębie którego zlokalizowany jest przedmiot niniejszych analiz, stanowi wysoczyzna (wzgórza moreny czołowej) urozmaicona rynnami polodowcowymi, często wypełnionymi wodą z towarzyszącymi terenami podmokłymi. W tej części gminy znajduje się najwyższe wzniesienie – Królewska Góra koło Gorzycka (116 m npm) oraz dolina rzeki Kamionki wyróżniająca się szczególnymi walorami przyrodniczymi.

Omawiany teren położony jest w granicach struktur tworzących projektowany krajowy system obszarów chronionych. Dzięki położeniu nad Wartą, stanowiącą korytarz ekologiczny o znaczeniu międzynarodowym, gmina wchodzi w skład krajowej sieci ekologicznej ECONET – PL. Przedmiot analiz znajduje się na obszarze węzłowym o randze międzynarodowej – obszar międzyrzecki (5M).

Ponadto o dużej wartości przyrodniczej gminy świadczą liczne formy ochrony przyrody ustanowione w jej granicach. Występują tu: park krajobrazowy, obszar chronionego krajobrazu, użytki ekologiczne.

Analizowany teren położony jest poza wszystkimi ww. formami ochrony przyrody, w znacznej odległości od nich. Zlokalizowany jest natomiast w całości w otulinie Pszczewskiego Parku Krajobrazowego.

2. Aktualny stan zagospodarowania i użytkowania terenu

Obszar objęty niniejszym opracowaniem stanowią, w zdecydowanej większości, tereny niezagospodarowane i niezainwestowane, użytkowane rolniczo, bądź odłogowane. Natomiast około hektarowy fragment we wschodniej części porośnięty jest młodymi samosiejkami sosny.

W centralnej części omawianego obszaru, na działce nr 264, stanowiącej nieużytek budowlany, zlokalizowana została wiata i hałdy kruszywa. Przy skrzyżowaniu drogi wojewódzkiej nr 160 z obwodnicą Łowynia w ciągu tej drogi, na działce nr 274/1 istnieje natomiast obiekty należące do firmy HCU Transport s.c. i sprzedaż części samochodowych. Obiekty te ogrodzone są betonowym ogrodzeniem.

Ponadto przez teren objęty zmianą planu przebiega napowietrzna linia elektroenergetyczna średniego napięcia, a tuż przy zachodniej granicy opracowania dwa gazociągi wysokiego ciśnienia.

Ze względu na położenie przy drodze wojewódzkiej nr 160 oraz obwodnicy Łowynia w ciągu tej drogi (ulice klasy głównej), obszar posiada ograniczony, bezpośredni dostęp do dróg publicznych. W granicach analizowanego obszaru oraz w jego najbliższym otoczeniu brak jakiegokolwiek sieci infrastruktury technicznej.

3. Charakterystyka fizjograficzna terenu

3.1. Rzeźba i geomorfologia terenu

Obszar opracowania odznacza się płaskim ukształtowaniem terenu. Większość terenu położona jest na wysokości około 92 m n.p.m. Na całym obszarze rzędne wahają się od 90,0 m n.p.m. do 94,2 m n.p.m. Brak tutaj większych skarp i zagłębień terenu.

Pod względem geomorfologicznym Pagórki Międzyrzecko – Pniewskie, na których zlokalizowany jest analizowany teren stanowią obszary wysoczyznowe. W omawianym przypadku jest to sandr Nowotomyski z rzędnymi przekraczającymi 90 m n.p.m.

3.2. *Budowa geologiczna i litologia*

Rozpatrywany teren, objęty zmianą planu miejscowego, położony w granicach wsi Łowyń, znajduje się w zasięgu monokliny przedsudeckiej, pokrytej grubą warstwą kenozoiku.

W budowie geologicznej wyróżnia się tu kompleksy skał paleozoicznych, mezozoicznych i trzeciorzędowych oraz pokrywające je osady czwartorzędowe. Łączna miąższość osadów trzeciorzędowych reprezentowanych głównie przez żwiry i iły poznańskie, waha się w granicach 8 – 200 m. Ich powierzchnia jest bardzo urozmaicona, poprzecinana licznymi głębokimi rynnami erozyjnymi.

Według Szczegółowa Mapa Geologiczna Polski, arkusz Międzychód (N-33-128-B), utwory czwartorzędowe na całym obszarze opracowania reprezentowane są przez wytworzone w neoplejstocenie piski lodowcowe ze żwirami i głazami, powstałe w stadiale górnym zlodowacenia Wisły.

3.3. *Surowce naturalne*

Na obszarze objętym niniejszym opracowaniem nie występują udokumentowane złoża surowców naturalnych. Przedmiotowe działki nie leżą w granicach żadnego obszaru ani terenu górniczego.

3.4. *Wody powierzchniowe*

Omawiany obszar położony jest w zlewni jednolitej części wód powierzchniowych JCWP Kamionka (kod RW 60002318769).

Na przedmiotowym obszarze nie występują żadne wody płynące ani zbiorniki wodne. Cały teren objęty zmianą planu zlokalizowany jest ponadto w obszarze bezodpływowym chłonnym.

3.5. *Wody podziemne*

Zgodnie z Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry z 2016 r., wprowadzono podział na 172 jednolite części wód podziemnych. Według nowego podziału wieś Łowyń należy do obszaru jednolitej części wód podziemnych (JCWPd) nr 41.

Zgodnie z Mapą Hydrogeologiczną Polski w skali 1 : 200 000, omawiany obszar znalazł się w obrębie regionu szczecińskiego (I), w wydzielonym rejonie Wierzbna-Międzychodu (I_C). W tym rejonie główny użytkowy poziom wodonośny wykształcony został w utworach trzeciorzędowych na głębokości 90-120 m.

Cały teren objęty analizą położony jest w zasięgu trzeciorzędowego Głównego Zbiornika Wód Podziemnych GZWP nr 146 „Subzbiornik Jezioro Bytyńskie – Wronki – Trzciel”. Jest to zbiornik porowy o głębokości występowania utworów wodonośnych od 55 m do 150 m. Jego powierzchnia wynosi 863 km², a szacunkowe zasoby dyspozycyjne 20 tys. m³/dobę.

Według Mapy Hydrograficznej arkusz Międzychód w skali 1 : 50 000, zwierciadło wód gruntowych na całym omawianym obszarze występuje bardzo głęboko, tzn. poniżej 5 m ppt.

Zasilanie wód podziemnych odbywa się w okresie wiosennym, w czasie roztopów. Później obserwuje się trwałą tendencję do spadku zwierciadła wód podziemnych.

3.6. Warunki glebowe

Z mapy glebowo-rolniczej w skali 1 : 5000 wynika, że teren opracowania jest monotony zarówno pod względem typów gleb, jak i kompleksów ich rolniczej przydatności.

Występują tu wyłącznie gleby brunatne wylugowane i kwaśne, wykształcone na piaskach słabogliniastych, podścielanych piaskami luźnymi. Zaliczono je do siódmego kompleksu przydatności rolniczej tj. kompleksu żyniego bardzo słabego, który wykazuje zdecydowanie niekorzystne właściwości dla produkcji rolnej. Poziom próchnicy jest bardzo płytki, a odczyn przeważnie kwaśny.

Pod względem bonitacyjnym są to gleby klasy V i VI, do których zaliczano gleby orne słabe i najsłabszej jakości, zawodne i wadliwe.

3.7. Szata roślinna i fauna

Szata roślinna na analizowanym obszarze jest bardzo uboga i monotonna. Dominującą formację roślinną omawianego terenu stanowią, w większości odłogowane, pola uprawne. Pola te są siedliskami odpowiednimi przede wszystkim do produkcji żyta i łubinu żółtego. Uprawą polowym towarzyszy roślinność segetalna, do której należą głównie chwasty m.in. mak polny, chaber bławatek, perz właściwy czy wyka.

We wschodnim fragmencie nastąpiła natomiast naturalna sukcesja zadrzewień z występującego tuż za granicą planu dużego kompleksu leśnego. Na powierzchni około 3 ha rozsiały się tutaj samosiewy sosny zwyczajnej (*Pinus sylvestris*).

Na nieużytkach powstałych w wyniku zaprzestania prowadzenia upraw rolnych, powierzchnię gleby pokrywają pospolite byliny oraz roślinność trawiasta preferująca siedliska ubogie, słabo uwilgocone, charakterystyczna dla występujących tu piasków słabogliniastych, jak: jastrzębiec kosmaczek (*Hieracium pilosella* L.), szczotlicha siwa (*Corynephorus canescens* L.), perz właściwy (*Agropyron repens*), krwawnik pospolity (*Achillea millefolium*), tasznik pospolity (*Capsella bursa-pastoris*).

Ze względu na fakt, że dominującym zbiorowiskiem są pola uprawne, świat zwierząt reprezentowany jest głównie przez drobne ssaki i ptaki polne. Potencjalnymi ssakami owadożernymi na tych terenach są jeż oraz kret. Ponadto, biorąc pod uwagę bezpośrednie sąsiedztwo dużego kompleksu leśnego, w części wschodniej opracowania, stwierdzić należy potencjalne występowanie zwierzyny leśnej, jak: sarna, dzik, lis, jenot czy borsuk, mogące szukać tu pożywienia.

Na podstawie analiz posiadanych materiałów ani podczas wizji w terenie nie stwierdzono występowania żadnych dziko występujących gatunków roślin, zwierząt lub grzybów objętych ochroną gatunkową, na mocy przepisów odrębnych. Potencjalnie mogą tu natomiast występować jeż oraz kret, objęte ochroną częściową.

3.8. Klimat lokalny

Według podziału rolniczo-klimatycznego Polski R. Gumińskiego (1948 r.) obszar opracowania położony jest w dzielnicy bydgoskiej (VI). Charakteryzuje się ona: ponad 100 dniami z przymrozkami, średniorocznymi opadami wynoszącymi ok. 550 mm oraz czasem trwania pokrywy śnieżnej od 40 do 60 dni. Średnia temperatura powietrza w styczniu wynosi – 1, 5° C, a w lipcu 17, 7° C. Długość okresu wegetacyjnego wynosi przeciętnie 210 – 215 dni.

W podziale Niziny Wielkopolskiej na regiony klimatyczne A. Wosia (1994), obszar objęty opracowaniem znajduje się w Regionie Dolnej Warty. Charakteryzuje się on największą na tle innych regionów częstością występowania pogody cieplej z bardzo dużym zachmurzeniem (88 dni), a także najmniejszą frekwencją dni z pogodą ciepłą i słoneczną. Poza tym często pojawiają się tu również dni z pogodą chłodną (średnio 41 dni).

Wg danych z posterunku opadowego IMGW, zlokalizowanego w Gorzynie, opad średni w latach 1961 – 2000 wynosił 561 mm. Roczny rytm opadów wskazuje istnienie maksimum w lipcu. Natomiast najniższe opady występują w półroczu zimowym (luty). Na analizowanym terenie dominują wiatry z sektora zachodniego.

Obszar opracowania charakteryzuje się topoklimatem terenów użytkowanych rolniczo. Występują tu dobre warunki termiczne, równomierne nasłonecznienie, mała wilgotność

powietrza i dobre przewietrzanie. Ze względu na usytuowanie na obrzeżu dużego kompleksu leśnego, jest to teren położony w zasięgu szerokofrontowego napływu czystego powietrza.

4. Wartości kulturowe

Na badanym terenie nie występują obiekty wpisane do rejestru zabytków oraz objęte ochroną konserwatorską poprzez wpis do ewidencji zabytków.

W omawianym rejonie zlokalizowane są natomiast zewidencjonowane stanowiska archeologiczne objęte ochroną konserwatorską na mocy art. 6 ust. 1 pkt. 3a ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie i opiece nad zabytkami.

5. Ochrona prawna zasobów przyrodniczych i walorów krajobrazowych

Na analizowanym terenie nie ustanowiono żadnych form ochrony przyrody, wymienionych w art. 6 *Ustawy o ochronie przyrody*³. Jednak cały obszar opracowania znajduje się w granicach otuliny Pszczewskiego Parku Krajobrazowego, która stanowi strefę ochronną tego parku i ma zabezpieczać go przed zagrożeniami zewnętrznymi wynikającymi z działalności człowieka. Otulina stanowi teren, który nie podlega ochronie ze względu na walory przyrodnicze, krajobrazowe czy historyczne. Jej wyznaczenie ma charakter fakultatywny. Należy jednak zaznaczyć, że obecnie obowiązująca ustawa o ochronie przyrody nie upoważnia do określenia zakazów i ograniczeń, które mogłyby obowiązywać na terenie otuliny.

W omawianej części Łowynia nie występują również żadne grunty rolne ani leśne chronione przepisami *Ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych*⁴.

Żadne obiekty, poza stanowiskiem archeologicznym, nie podlegają także ochronie na podstawie *Ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami*⁵.

6. Stan, jakość i zagrożenia środowiska przyrodniczego

6.1. Zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego

Zbiorcze zestawienie klasyfikacji dla strefy wielkopolskiej, obejmującej gminę Międzychód, dla poszczególnych zanieczyszczeń (SO₂, NO₂, PM_{2,5}, PM₁₀, Pb, CO, As, Cd, Ni, C₆H₆, B(a)P oraz O₃), dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych dla ochrony zdrowia, według rocznej oceny jakości powietrza za 2019 r., przedstawia tabela nr 1.

³ Ustawa z 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz.U. z 2020 poz. 55, ze zm.)

⁴ Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz.U. z 2017 r., poz. 1161, ze zm.)

⁵ Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 282, ze zm.)

Tabela 1. Ocena jakości powietrza dla strefy wielkopolskiej w 2019 r.

Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń											
SO ₂	NO ₂	PM _{2,5}	PM ₁₀	BaP	C ₆ H ₆	CO	As	Pb	Cd	Ni	O ₃
A	A	C1	C	C	A	A	A	A	A	A	A

Źródło: „Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim – raport wojewódzki za rok 2019”, GIOŚ, 2020, Poznań.

Jak wynika z powyższej tabeli większość badanych zanieczyszczeń zaliczono, w trójstopniowej skali: A, B, C, do klasy A, co oznacza, że poziom poszczególnych stężeń zanieczyszczeń w analizowanej strefie nie przekracza odpowiednio poziomów dopuszczalnych lub poziomów docelowych.

Odnotowano natomiast przekroczenia poziomów dopuszczalnych stężeń pyłu PM₁₀ oraz poziomu docelowego dla benzo(a)pirenu, co spowodowało zaliczenie strefy do klasy C. Stanowisko pomiarowe w Lesznie zlokalizowane było na ul. Kiepury. W obrębie strefy należy zidentyfikować obszary przekraczania wartości dopuszczalnych. Przekroczenia poziomu dopuszczalnego dla pyłu PM₁₀ dotyczyły wyłącznie stężeń 24-godzinnych. Nie były przekraczane stężenia średnie dla roku. Należy podkreślić, że w okresie, do którego odnosi się przeprowadzana ocena, na stanowiskach pomiarowych pyłu PM₁₀ w sezonie letnim nie odnotowano przekroczeń dopuszczalnego poziomu substancji. Z przebiegu rocznej serii pomiarów odczytać można wyraźną sezonową zmienność stężeń pyłu PM₁₀ (wyższe w okresie zimnym, niższe w sezonie letnim). Powodem przekroczeń w sezonie grzewczym jest niska emisja z sektora komunalno-bytowego, wpływająca na wyraźne pogorszenie warunków aerosanitarnych w miastach.

Dla poziomu dopuszczalnego pyłu PM_{2,5} strefę wielkopolską zaliczono do klasy A, natomiast dla poziomu dopuszczalnego II fazy tego pyłu strefa uzyskała klasę C1.

Ponadto w 2019 r., w przypadku celu długoterminowego, stwierdzono przekroczenie wartości normatywnej 120 µg/m³ ozonu w odniesieniu do najwyższej wartości stężenia 8-godzinnych spośród średnich krocących w roku kalendarzowym. Odnosząc otrzymane wyniki do celu długoterminowego dla ozonu strefę wielkopolską zaliczono do klasy D2. Termin osiągnięcia poziomu celu długoterminowego wyznaczono na rok 2020.

Pod kątem ochrony roślin strefę wielkopolską, do której należy miasto Leszno, ocenianą dla dwutlenku siarki, tlenków azotu i ozonu zaliczono do klasy A, co oznacza, że nie odnotowano przekroczenia dopuszczalnego poziomu tych substancji. Natomiast ocenianą dla ozonu, ze względu na przekroczony poziom celu długoterminowego strefę zakwalifikowano dodatkowo do klasy D2.

Zaliczenie strefy do klasy C dla danego zanieczyszczenia wiąże się z koniecznością wyznaczenia obszarów przekroczeń i zakwalifikowanie strefy do opracowania programu ochrony powietrza (POP). W przypadku ozonu program naprawczy mający na celu osiągnięcie poziomu docelowego substancji w powietrzu przygotowuje się dla tych stref, dla których jest to możliwe technicznie i uzasadnione ekonomicznie. W 2017 r. opracowano „Program ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej w zakresie pyłu PM₁₀, PM_{2,5} oraz B(a)P”, a w 2020 r. „Program ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej”.

Wyniki powyższe nie powinny być jednak utożsamiane ze stanem jakości powietrza na obszarze całej strefy. Klasa C może oznaczać lokalny problem związany z daną substancją.

Obecnie na stan powietrza atmosferycznego na badanym terenie wpływać może sąsiedztwo drogi wojewódzkiej nr 160 oraz dużego kompleksu leśnego.

6.2. *Zagrożenie klimatu akustycznego*

Analizowany teren zlokalizowany jest przy drodze wojewódzkiej nr 160 z Drezdenka do Międzychowa, która stanowi potencjalne zagrożenie dla środowiska ponadnormatywnym hałasem. Jak wynika jednak z pomiarów ruchu na drogach wojewódzkich, wykonanego w 2015 r. przez Zarząd Dróg Wojewódzkich, średni dobowy ruch w punkcie pomiarowym na drodze wojewódzkiej nr 160, na odcinku Gorzyń – Międzychowo wynosił 1640 tj. 79%, z czego 1294 to samochody osobowe i mikrobusy, a 161 tj. tj. 10% samochody ciężarowe. Należy zatem stwierdzić, że natężenie ruchu było niewielkie, w porównaniu do innych dróg wojewódzkich w Wielkopolsce w 2015 r.

W 2010 r. natężenie ruchu na tym samym odcinku drogi, kształtowało się na poziomie 2064 pojazdów na dobę, z czego 19% stanowiły samochody ciężarowe. Zatem w porównaniu do roku 2010 natężenie ruchu samochodowego spadło o ponad 400 pojazdów na dobę, a udział samochodów ciężarowych obniżył się o połowę.

Obecnie na drogach wojewódzkich zarządzanych przez Wielkopolski Zarząd Dróg Wojewódzkich trwa Generalny Pomiar Ruchu. Pomiar odbywa się w oparciu o "Wytyczne pomiaru ruchu na drogach wojewódzkich w 2020 r.", opracowane pod patronatem Ministerstwa Infrastruktury Departamentu Dróg Publicznych.

Poza tym na opisywanym obszarze ani w ich najbliższym otoczeniu nie występują obecnie drogi o dużym natężeniu ruchy oraz funkcjonujące zakłady przemysłowe, które mogłyby wpłynąć na znaczące pogorszenie komfortu akustycznego w środowisku.

6.3. *Zanieczyszczenie środowiska wodnego*

Dla oceny jakości wód powierzchniowych, wykorzystano informacje określające stan jednolitych części wód (JCWP), zawarte w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”, przyjętym rozporządzeniem Rady Ministrów w dniu 18 października 2016 r. Według powyższego opracowania, JCWP Kamionka jest silnie zmienioną częścią wód, o złym stanie, niezagrażoną nieosiągnięciem celów środowiskowych.

Ponadto, zgodnie z rozporządzeniem⁶ Dyrektora RZGW w Poznaniu z dnia 28 lutego 2017 r., JCWP Kamionka zaliczona została do jednolitych części wód powierzchniowych wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych w regionie wodnym Warty.

W 2016 r. badania jakości wód podziemnych prowadzone były przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w ramach monitoringu operacyjnego. Zakres badań obejmował takie wskaźniki jak: odczyn, temperatura, przewodność, tlen rozpuszczony, ogólny węgiel organiczny, amoniak, azotyny, azotany, ołów, żelazo, mangan, chlorki, fosforany, itp. JCWPd nr 41, w punkcie pomiarowo-kontrolnym w Międzychodzie, sklasyfikowane w końcowej klasie jakości jako wody III klasy.

Biorąc pod uwagę, mapę stanu jednolitych części wód podziemnych wg podziału na 172 obszarów, JCWPd nr 41 charakteryzowała się dobrym stanem chemicznym, jak również dobrym stanem ilościowym. Jednocześnie nie została zakwalifikowana do jednolitej części wód podziemnych zagrożonej nieosiągnięciem dobrego stanu.

Ponadto, jak wynika z dokumentacji hydrogeologicznej określającej warunki hydrogeologiczne w związku z ustanawianiem obszarów ochronnych Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 146, ze względu na dobrą izolacyjność podłoża oraz bardzo małą podatność wód podziemnych na przenikanie zanieczyszczeń z powierzchni terenu, dla ww. GZWP nie wyznaczono, w tym rejonie, żadnych obszarów ochronnych.

Należy również podkreślić, że przedmiotowy teren znajduje się poza strefami ochronnymi ujęć wód podziemnych.

Analizowany obszar nie posiada obecnie możliwości podłączenia do kanalizacji sanitarnej, co w przypadku zabudowy zwiększa ryzyko zanieczyszczenia środowiska gruntowo-wodnego.

⁶ Rozporządzenie Dyrektora RZGW w Poznaniu z dnia 28 lutego 2017 r. ws określenia w regionie wodnym Warty wód powierzchniowych i podziemnych wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych oraz obszaru szczególnie narażonego, z którego odpływ azotu ze źródeł rolniczych do tych wód należy ograniczyć (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2017 r. poz. 1638)

6.4. Pola elektromagnetyczne

Na analizowanym obszarze nie występują znaczące źródła pól elektromagnetycznych. Przez tereny przebiega natomiast napowietrzana linia elektroenergetyczna średniego napięcia.

III. INFORMACJA O ZAWARTOŚCI PROJEKTU PLANU, JEGO GŁÓWNYCH CELACH I POWIĄZANIACH

1. Cele projektu planu miejscowego

Głównym celem sporządzenia analizowanej zmiany planu jest poszerzenie zakresu możliwej działalności gospodarczej na terenach zlokalizowanych wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 160. Ma to stworzyć inwestorom nowe możliwości rozwojowe i swobodniejsze gospodarowanie terenem.

2. Ustalenia projektu planu miejscowego

Struktura funkcjonalna wskazana w projekcie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Międzychód – dla części obrębu Łowyń (przy drodze wojewódzkiej nr 160) jest mało zróżnicowana. Przedmiotem ustaleń ww. projektu są:

- tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów lub zabudowy usługowej – **P/U**;
- tereny zabudowy usługowej z dopuszczeniem zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej – **U/MN**;
- teren zieleni – **Z**;
- tereny dróg publicznych – **KD-G, KD-L i KD-D**;
- tereny dróg wewnętrznych – **KDW**.

Śród terenów przeznaczonych pod zabudowę zdecydowanie największą grupę zajmują tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów lub zabudowy usługowej (P/U). W projekcie planu wyznaczono 2 takie teren o łącznej powierzchni 17,2 ha, co stanowi prawie 60% całego obszaru opracowania. Jest to obszar obecnie, w zdecydowanej większości, niezainwestowany i niezabudowany, zajęty w większości przez pola uprawne i nieużytki. W zakresie parametrów i wskaźników intensywności kształtowania zabudowy, dla terenów P/U ustalono: maksymalną powierzchnię zabudowy do 60% powierzchni działki budowlanej, minimalną powierzchnię biologicznie czynną nie mniejszą niż 20% działki budowlanej, wysokość budynków nie większą niż 15 m, przy czym w przypadku magazynów wysokiego

składowania, budowli, urządzeń lub instalacji przemysłowych do 25 m oraz intensywność zabudowy od 0 do 1,8.

Drugą, zdecydowanie mniejszą grupą terenów do zabudowy są 2 teren zabudowy usługowej z dopuszczeniem zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (U/MN), zajmujące łącznie powierzchnię około 3 ha tj. 10% obszaru objętego planem. Obecnie są to tereny niezainwestowane i niezabudowane, zajęte przez odłogowane pola uprawne. W zakresie parametrów i wskaźników intensywności kształtowania zabudowy, dla terenu U/MN ustalono: maksymalną powierzchnię zabudowy do 35% powierzchni działki budowlanej, minimalną powierzchnię biologicznie czynną 35% działki budowlanej, wysokość budynków nie większą niż 10 m i 2 kondygnacje nadziemne, intensywność zabudowy od 0,1 do 1,05 oraz powierzchnię działki budowlanej nie mniejszą niż 1800 m² na terenie 1U/MN i nie mniejszą niż 1000 m² na terenie 2U/MN.

Ponadto w projekcie zmiany planu wyznaczono jeden teren zieleni nieurządzonej (Z), obejmujący 4,6 ha, czyli 16% analizowanego obszaru, dla którego ustalono zachowanie istniejącego sposobu użytkowania i zagospodarowania lub lokalizację zieleni. Na terenie Z ustalono ponadto powierzchnię biologicznie czynną nie mniejszą niż 80% oraz zakazano lokalizacji stanowisk postojowych dla samochodów.

Pozostałe 4,4 ha przeznaczone zostało w projekcie planu miejscowego pod tereny komunikacji. Znaczną ich część stanowi istniejąca obwodnica Łowynia w ciągu drogi wojewódzkiej nr 160 (1KD-G) oraz sama droga wojewódzka (2KD-G) poszerzona o planowaną jezdnię serwisową (KD-D), która służyć będzie obsłudze terenu produkcyjno-usługowego. Dla obsługi terenów inwestycyjnych wyznaczono również 12-metrową drogę klasy lokalnej (KD-L) oraz dwie drogi wewnętrzne (KDW).

3. Powiązanie ustaleń projektu planu miejscowego z innymi dokumentami

Stosownie do ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o *planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* zapisy projektu planu miejscowego (część tekstowa i graficzna) muszą być zgodne z zapisami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, a rada gminy uchwała plan miejscowy lub jego zmianę dopiero po stwierdzeniu jego zgodności z ustaleniami studium. Studium, o którym mowa powyżej sporządza się w celu określenia polityki przestrzennej gminy, w tym lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego.

Projekt zmiany planu zachowuje, zapisane w „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Międzychód” podstawowe kierunki rozwoju analizowanego obszaru.

4. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji ustaleń projektu planu miejscowego

Obecnie poszczególne komponenty środowiska obszaru objętego projektem zmiany planu charakteryzują się stosunkowo niskimi walorami przyrodniczymi. Pomimo braku zabudowy, stanowi on obszar znacznie przekształcony przez człowieka w wyniku rolniczego użytkowania.

Biorąc pod uwagę ogólne tendencje dotyczące procesów inwestycyjnych, można zakładać, że tereny rolnicze stopniowo przekształcane będą w tereny budowlane. W związku z tym brak realizacji ustaleń projektu zmiany planu mógłby w znacznym stopniu utrudnić lub w niektórych przypadkach wręcz uniemożliwić zagospodarowanie omawianego obszaru, zgodne z polityką przestrzenną określoną w Studium, jednak na terenie objętym opracowaniem zasady kształtowania polityki przestrzennej i sposobu postępowania w sprawach przeznaczania terenów na określone cele oraz ustalania zasad ich zagospodarowania i zabudowy, a także wyposażenia w sieci infrastruktury technicznej ustala obowiązująca zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Międzychód – dla części obrębu Łowyń (przy drodze wojewódzkiej nr 160) z 2016 r. Gwarantuje on kontrolę nad procesami inwestycyjnymi na analizowanym obszarze.

Przy założeniu zachowania dotychczasowego rolniczego użytkowania omawianego obszaru, spodziewać się można utrzymania agrocenozy pól uprawnych, charakteryzującej się obniżoną różnorodnością biologiczną, mniejszymi zdolnościami samoregulacji i regeneracji, a także niższą odpornością na choroby i działanie szkodników. W obrębie terenów rolniczych omawianego obszaru różnorodność gatunkowa – zarówno fitocenoz i zoocenoz – zapewniana będzie jedynie dzięki występowaniu powierzchni nieużytkowanych rolniczo, tj. miedze, przydrożne rowy, pojedyncze zadrzewienia.

Spodziewać się można również pewnego zagrożenia zanieczyszczenia gleb i wód podziemnych nawozami i środkami ochrony roślin. Wartość środowiska przyrodniczego terenów rolniczych zależy w znacznym stopniu od sposobu prowadzenia gospodarki rolnej, zwłaszcza w zakresie stosowania nawozów oraz środków ochrony roślin. Gospodarka rolna stanowi zagrożenie dla jakości wód i gleb, a tym samym dla roślin, zwierząt i ludzi. Skutkiem użycia nawozów mineralnych, organicznych, chemicznych środków ochrony roślin w nieodpowiednich terminach lub w nadmiarze może być skażenie wód gruntowych azotanami lub środkami chemicznymi, eutrofizacja cieków wodnych, zakwaszenie gleb, a także degradacja gleb w wyniku erozji.

Pozytywnym aspektem odstąpienia od realizacji ustaleń zmiany planu miejscowego i utrzymania rolniczego użytkowania będzie pozostawienie znacznych powierzchni biologicznie czynnych, zachowanie bazy pokarmowej dla zwierząt żerujących na terenach rolniczych oraz brak ingerencji w rzeźbę terenu i warunki gruntowo-wodne, powodowanych lokalizacją nowej zabudowy, a zwłaszcza jej podziemnych kondygnacji oraz realizacją nowej infrastruktury drogowej i technicznej.

IV. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTU PLANU MIEJSCOWEGO

Podczas wizji w terenie oraz po analizie archiwalnych dokumentów planistycznych, środowiskowych i przyrodniczych, stwierdzić można, że jedynym problemem ochrony środowiska istotnym, z punktu widzenia projektu zmiany planu miejscowego jest hałas komunikacyjny związany z ruchem samochodowym na drodze wojewódzkiej nr 160, który jednak obecnie w analizowany obszarze, nie powoduje uciążliwości dla ludzi, gdyż obszar ten jest wolny od zabudowy, użytkowany rolniczo, zatem nie można mówić o przekroczeniach dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku.

V. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM I KRAJOWYM

Do najbardziej istotnych z punktu widzenia analizowanego obszaru celów ochrony środowiska, ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, należy zaliczyć cele wskazane w Europejskiej Konwencji Krajobrazowej z dnia 20 października 2000 r., sporządzonej we Florencji, której celem jest promowanie ochrony, gospodarki i planowania krajobrazu, a także organizowanie współpracy europejskiej w zakresie zagadnień dotyczących krajobrazu.

Cele określone we wspomnianym powyżej dokumencie zostały uwzględnione w omawianym projekcie zmiany planu w niewielkim stopniu, ze względu na główny cel planu. Jednak w projekcie planu zadbano o wyznaczenie terenu zieleni (Z) w centralnej części obszaru, oraz lokalizację stref zieleni izolacyjnej na terenach P/U, a także ustalenie szczegółowych parametrów i wskaźników kształtowania oraz zagospodarowania terenów wskazanych pod zabudowę.

Na szczeblu krajowym cele ochrony środowiska ustanawia m.in. strategiczny dokument jakim jest *Strategia Rozwoju Kraju 2020*. Jest to najważniejszy dokument w perspektywie średniookresowej, określający cele strategiczne rozwoju kraju do roku 2020, kluczowy dla określenia działań rozwojowych na terenie kraju. Określa on cele i kierunki rozwoju kraju,

wskazując na trzy obszary strategiczne („sprawne i efektywne państwo”, „konkurencyjna gospodarka” oraz „spójność społeczna i terytorialna”), w obrębie których wskazano szereg celów i priorytetów rozwojowych. Z punktu widzenia niniejszego opracowania wspomnieć można przede wszystkim o celach wskazujących na konieczność zapewnienia ładu przestrzennego oraz bezpieczeństwa energetycznego i środowiska.

W zakresie zapewnienia ładu przestrzennego (obszar strategiczny „sprawne i efektywne państwo”) *Strategia* wskazuje na konieczność zwiększenia stopnia pokrycia planami zagospodarowania przestrzennego, a w szczególności terenów rozwojowych. Wśród najważniejszych wyzwań wskazuje jednocześnie na zapewnienie właściwego gospodarowania wodami jako elementu różnorodności biologicznej oraz podstawy rozwoju regionalnego i gospodarczego. W zakresie obszaru strategicznego „konkurencyjna gospodarka” oraz wyznaczonego w nim celu „bezpieczeństwo energetyczne i środowisko” wskazano natomiast następujące kierunki interwencji publicznej, w tym m.in. racjonalne gospodarowanie zasobami, poprawę stanu środowiska oraz adaptację do zmian klimatu. W zakresie celu strategicznego „poprawa stanu środowiska” *Strategia* wskazuje na konieczność:

- poprawy jakości powietrza – m.in. poprzez długoterminowe działania na rzecz ograniczenia emisji pyłów i innych zanieczyszczeń powietrza – w analizowanym projekcie planu ustalono w tym zakresie zaopatrzenie w ciepło z sieci ciepłowniczej lub gazowej, z dopuszczeniem stosowania indywidualnych systemów grzewczych, przy czym w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw dla celów grzewczych należy uwzględnić przepisy odrębne dotyczące ochrony powietrza;
- ochrony wód podziemnych i powierzchniowych – ograniczanie zanieczyszczeń ze źródeł punktowych i obszarowych, porządkowanie systemu gospodarki ściekowej itd. – w analizowanym projekcie planu ustalono w tym zakresie odprowadzanie ścieków przemysłowych i bytowych docelowo do sieci kanalizacji sanitarnej, z dopuszczeniem do czasu jej realizacji, tymczasowo do zbiorników bezodpływowych na nieczystości ciekłe oraz obowiązek wstępnego oczyszczenia ścieków przemysłowych, przed wprowadzeniem ich do kanalizacji sanitarnej, do stopnia odpowiadającego wymogom określonym w przepisach odrębnych;
- budowy efektywnego systemu gospodarki odpadami, w tym zwłaszcza komunalnymi i niebezpiecznymi – w analizowanym projekcie planu ustalono w tym zakresie gromadzenie odpadów w miejscach ich powstawania oraz ich dalsze zagospodarowanie zgodnie z przepisami odrębnymi;

- prowadzenia polityki chroniącej przed hałasem, w tym ograniczenie oddziaływania źródeł hałasu – w analizowanym projekcie planu ustalono na terenach U/MN, w przypadku wydzielania w budynkach usługowych lokali mieszkalnych, zapewnienie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku jak dla terenów mieszkaniowo-usługowych, a także zakazano lokalizacji: żłobków, klubów malucha, przedszkoli, szkół, szpitali i domów opieki społecznej.

W zakresie adaptacji do zmian klimatu wskazuje się na konieczność opracowania i efektywnego wdrożenia systemowych rozwiązań dotyczących adaptacji do zmieniających się uwarunkowań klimatycznych i hydrologicznych, a także podjęcie działań mających na celu dostosowanie zagrożonych sektorów i obszarów do nowych warunków i zjawisk klimatycznych.

W kontekście kształtowania polityki klimatycznej wspomnieć należy również o „Strategicznym planie adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” (SPA2020), który określa warunki stabilnego rozwoju społeczno-gospodarczego w obliczu ryzyk, jakie niosą ze sobą zmiany klimatyczne. Przewidziano w nim także rozwiązania wykorzystujące pozytywny wpływ, jaki działania te mogą wywierać nie tylko na stan środowiska, ale również na wzrost gospodarczy. Główne cele formułowane na poziomie UE to: wzmocnienie bazy dowodowej z zakresu zmian klimatu, wprowadzenie adaptacji do kluczowych polityk UE, jej finansowanie oraz wymiana wiedzy i dobrych praktyk. Strategia wpisuje się w działania unijnej strategii adaptacji do zmian klimatu, której celem jest poprawa „odporności” państw na zmiany klimatu, ze szczególnym uwzględnieniem lepszego przygotowania do ekstremalnych zjawisk klimatycznych i pogodowych oraz redukcji kosztów z tym związanych.

W dokumencie uwzględniono i przeanalizowano obecne i oczekiwane zmiany klimatu, w tym scenariusze zmian klimatu dla Polski do roku 2030. Wykazały one, że największe zagrożenie dla gospodarki i społeczeństwa będą stanowiły ekstremalne zjawiska pogodowe, takie jak deszcze nawalne, powodzie, podtopienia, osunięcia ziemi, fale upałów, susze, huragany, osuwiska itp. Zjawiska te będą występowały prawdopodobnie z coraz większą częstotliwością i natężeniem, obejmując coraz większe obszary kraju.

W projekcie planu uwzględniono zalecenia zawarte w „Strategicznym planie adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” przede wszystkim poprzez określenie minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej w granicach działki budowlanej, wyznaczenie terenu zieleni Z) oraz ustalenie zaopatrzenia w ciepło z sieci ciepłowniczej lub gazowej, z dopuszczeniem stosowania indywidualnych systemów grzewczych, przy czym w zakresie eksploatacji instalacji, w których

następuje spalanie paliw dla celów grzewczych należy uwzględnić przepisy odrębne dotyczące ochrony powietrza.

Innym dokumentem o charakterze strategicznym, przenoszącym założenia i cele zawarte w dyrektywie unijnej tzw. Ramowej Dyrektywie Wodnej⁷ jest „Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”, którego aktualizacja na lata 2016 – 2021 przyjęta została rozporządzeniem Rady Ministrów w dniu 18 października 2016 r. Nadrzędnym celem tej dyrektywy jest osiągnięcie dobrego stanu wód powierzchniowych tj. dobrego stanu chemicznego oraz odpowiednio – dobrego stanu ekologicznego w przypadku naturalnych jednolitych części wód lub dobrego potencjału ekologicznego w przypadku sztucznych lub silnie zmienionych jednolitych części wód. Cele środowiskowe dla wód powierzchniowych zostały oparte głównie na wartościach granicznych poszczególnych wskaźnikach fizykochemicznych, biologicznych i hydromorfologicznych. Przy ustalaniu celów środowiskowych JCWP brano pod uwagę aktualny ich stan, w związku z wymaganym zgodnie z Ramową Dyrektywą Wodną warunkiem niepogarszania ich stanu.

Zgodnie z zapisami „Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”, jednolita części wód powierzchniowych – JCWP Kamionka oceniona została jako silnie zmieniona część wód, o złym stanie, niezagrożona nieosiągnięciem celów środowiskowych.

W przypadku ocenianego projektu zmiany planu, należy odnieść się przede wszystkim do jednolitych części wód podziemnych (JCWPd nr 41), ponieważ nie występują tu, ani w najbliższej okolicy żadne ciek i zbiorniki wód powierzchniowych. Dla wód podziemnych Ramowa Dyrektywa Wodna przewiduje następujące główne cele środowiskowe: zapobieganie dopływowi lub ograniczenia dopływu zanieczyszczeń do wód podziemnych, zapobieganie pogarszaniu się stanu wszystkich części wód podziemnych, zapewnienie równowagi między poborem a zasilaniem wód podziemnych oraz wdrożenie działań niezbędnych dla odwrócenia znaczącego i utrzymującego się rosnącego trendu stężenia każdego zanieczyszczenia powstałego wskutek działalności człowieka. JCWPd nr 41 charakteryzuje się dobrym stanem chemicznym, jak również dobrym stanem ilościowym.

Dla spełnienia wymogu niepogarszania stanu części wód, dla części wód będących w co najmniej dobrym stanie chemicznym i ilościowym, celem środowiskowym będzie utrzymanie tego stanu.

Projekt planu zawiera właściwe ustaleń w zakresie ochrony wód, które mają na celu zapobiegać przedostawaniu się zanieczyszczeń do środowiska wodno-gruntowego. Są to przede

wszystkim ustalenia dotyczące odprowadzanie ścieków bytowych i przemysłowych. Na podstawie powyższego stwierdza się, że realizacja ustaleń zawartych w projekcie planu nie przyczyni się do nieosiągnięcia celów środowiskowych zawartych w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”.

VI. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIE USTALEŃ PROJEKTU MPZP NA POSZCZEGÓLNE KOMPONENTY ŚRODOWISKA

1. Wpływ na klimat lokalny i zanieczyszczenie powietrza

Na skutek zainwestowania zmieniają się zasadniczo warunki klimatu lokalnego. Mogą one dotyczyć minimalnych i maksymalnych temperatur powietrza, wilgotności powietrza i prędkości wiatru. Będą to oddziaływania wtórne, długoterminowe i stałe, ale nie powinny one znacząco wpływać na warunki klimatu odczuwalnego przez przyszłych pracowników i mieszkańców. Położenie analizowanego obszaru w południowo-zachodniej części gminy, w sąsiedztwie rozległych kompleksów leśnych (położonych w otulinie Pszczewskiego Parku Krajobrazowego) i przewaga wiatrów zachodnich, sprzyjać powinna dobremu przewietrzaniu terenu i rozpraszaniu ewentualnych emitowanych zanieczyszczeń. Należy też podkreślić, że obszar opracowania położony jest poza korytarzami ekologicznymi, dolinami rzek, itp., które służą, poza wszelkimi innymi funkcjami, odpowiedniemu nawietrzaniu i przewietrzaniu danego regionu.

Wprowadzenie możliwości lokalizacji obiektów produkcyjnych znacząco wpłynie na wzrost dotychczasowej emisji gazów i pyłów na omawianym obszarze i w jego otoczeniu. Przewiduje się, że emisja, której źródłem będą instalacje zlokalizowane na poszczególnych działkach budowlanych terenów obiektów produkcyjnych, składów i magazynów lub zabudowy usługowej (P/U), nie będzie osiągała wielkości mogących spowodować przekroczenie dopuszczalnych poziomów stężeń zanieczyszczeń na terenach sąsiednich. Brak szczegółowych informacji dotyczących rodzaju i charakterystyki instalacji, które mogą być źródłami emisji, informacji o przewidywanym składzie jakościowym i ilościowym emitowanych substancji, a także podstawowych parametrów emitora, uniemożliwia jednak szczegółowe określenie oddziaływania nowych źródeł emisji zlokalizowanych na terenie obiektów produkcyjnych na jakość powietrza atmosferycznego na obecnym etapie projektowania. Informacje takie zostaną określone w szczegółowych opracowaniach, które są podstawą do wydania stosownych pozwoleń na eksploatację poszczególnych instalacji (na podstawie obowiązujących przepisów).

⁷ Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (Dz. Urz. WE L 327 z 22 grudnia 2000 r.)

Projekt zmiany planu sankcjonuje przebieg dróg klasy głównej (KD-G), będących fragmentem obwodnicy miejscowości Łowyń w ciągu drogi wojewódzkiej nr 160 oraz fragmentem samej drogi wojewódzkiej. Drogi te są liniowymi emitorami substancji do powietrza. Mimo to nie przewiduje się znacznego zwiększenia stężeń zanieczyszczeń powietrza związanego z ich użytkowaniem. Ww. obwodnica przejęła większość, jeśli nie cały ruch tranzytowy z obecnego fragmentu drogi wojewódzkiej z Drezdenka do Miedzichowa, oddalonej około 500 m od zachodniej granicy opracowania. Zatem ogólny stan ilościowy substancji zanieczyszczających powietrze atmosferyczne w rejonie opracowania nie uległ zmianie, a co za tym idzie emisja gazów i pyłów komunikacyjnych nie powinna stanowić zagrożenia dla przekroczenia obowiązujących standardów jakości powietrza. Wręcz, jak stwierdzono w *decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia, polegającego na budowie nawierzchni asfaltowej o szerokości 7 m n odcinku ok. 1 km w miejscowości Łowyń, budowie połączenie z istniejącą drogą wojewódzką nr 160 oraz z siecią dróg lokalnych*⁸, realizacja obwodnicy przyczyni się, poprzez poprawę płynności ruchu, do zmniejszenia emisji substancji do powietrza, w tym zmniejszenia stężenia spalin pochodzących od pojazdów oraz znaczne wyeliminowanie zapylenia (około 95%).

Zwiększenie lokalnego natężenia ruchu samochodowego drodze wojewódzkiej związane będzie z pewnością z obsługą komunikacyjną obiektów produkcyjno-usługowych na terenach P/U. Należy tu podkreślić, że dla nowego fragmentu obwodnicy wyznaczono szerokości w liniach rozgraniczających ponad 40 m, a istniejącą drogę wojewódzką poszerzono do 20 m. Mając powyższe na uwadze oraz na podstawie wyników wielu analiz prowadzonych w związku z oceną zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego, wymaganą w procedurze uzyskiwania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla dróg analogicznej klasy, stwierdza się, że emisja zanieczyszczeń, w tym przede wszystkim tlenków azotu, najbardziej uciążliwych z emitowanych zanieczyszczeń, nie przekracza i nie będzie przekraczała w przyszłości obowiązujących wartości odniesienia już na powierzchni pasów jezdni lub przy granicy pasa drogowego. Emisja zanieczyszczeń z rosnącej liczby poruszających się pojazdów będzie ponadto rekompensowana zmniejszającymi się z roku na rok jednostkowymi wskaźnikami emisji z poszczególnych typów pojazdów.

W związku z powyższym nie zaistniała konieczność wprowadzenia rozwiązań ograniczających negatywne oddziaływanie szlaków komunikacyjnych na jakość powietrza atmosferycznego.

⁸ Decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia GKRW-7624/10/10 z dnia 24 listopada 2010 r.

Czasowy wzrost emisji związany będzie także z realizacją inwestycji budowlanych, polegających na budowie obiektów produkcyjnych i usługowych oraz nowych szlaków komunikacyjnych. Zanieczyszczenia gazowe, związane z pracą silników maszyn budowlanych oraz zanieczyszczenia pyłowe, powstające w wyniku przemieszczania dużych ilości mas ziemnych i stosowania różnego rodzaju materiałów budowlanych, będą miały charakter punktowy i ograniczony czasowo. Ilość zanieczyszczeń wytwarzanych przez maszyny budowlane będzie stosunkowo niewielka ze względu na ograniczoną powierzchnię, na jakiej będą odbywały się roboty oraz ograniczony czas ich przeprowadzania. Pyły powstające podczas prowadzenia prac budowlanych nie będą miały większego znaczenia w kształtowaniu poziomów emisji dla tych terenów (niewielkie odległości unoszenia powodować będzie czasowy wzrost zapylenia o charakterze lokalnym). Emisja ta będzie zjawiskiem czasowym i nie będzie miała większego znaczenia w długofalowym kształtowaniu jakości powietrza atmosferycznego na omawianym obszarze ani w jego otoczeniu.

Nowymi punktowymi źródłami emisji zanieczyszczeń do powietrza będą instalacje grzewcze zlokalizowane w obrębie powstającej zabudowy produkcyjnej i usługowej. Zapisy projektu planu, w celu ograniczenia negatywnego wpływu lokalizacji nowej zabudowy, nakazują w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw dla celów grzewczych, uwzględnienie przepisów odrębnych w zakresie ochrony powietrza. Poprzez przepisy odrębne należy rozumieć przede wszystkim zakazy wymienione w *uchwale Nr XXXIX/941/17 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 18 grudnia 2017 r. w sprawie wprowadzenia, na obszarze województwa wielkopolskiego, ograniczeń lub zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw oraz działania naprawcze zawarte w „Programie ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej, przyjętym uchwałą Nr XXI/391/20 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 13 lipca 2020 r., w szczególności dotyczące stosowania w indywidualnych systemach grzewczych nośników niepowodujących nadmiernej emisji zanieczyszczeń.*

Nie bez znaczenia jest też fakt, że zwarta zabudowa wsi Łowyń zlokalizowana jest na zachód od granic opracowania. Biorąc pod uwagę zdecydowaną przewagę wiatrów zachodnich, emisja substancji do powietrza z terenów P/U będzie przemieszczać się w odwrotnym kierunku niż istniejące tereny mieszkaniowej położone w sąsiedztwie.

Dodatkowo poszczególne zapisy zmiany planu wpłyną na ograniczenie negatywnych skutków zagospodarowania analizowanego terenu na klimat lokalny i jakość powietrza atmosferycznego. Służyć temu powinno wprowadzenie nakazu zachowania odpowiednich powierzchni biologicznie czynnych, ograniczenie powierzchni zabudowy, obowiązek

zagospodarowania zielenią wszystkich fragmentów terenów wolnych od utwardzenia oraz pozostawienie dużego terenu zieleni (Z).

2. Emitowanie hałasu

Na obszar objęty zmianą planu wpływ będą miały zarówno istniejące, jak i planowane źródła hałasu. Będą to źródła hałasu komunikacyjnego samochodowego oraz hałasu przemysłowego, zlokalizowane w granicach zmiany planu.

Realizacja ustaleń zmiany planu uniemożliwi, w analizowanych granicach, mieszanie funkcji produkcyjnej, dla której nie definiuje się wymagań akustycznych w środowisku, z funkcją mieszkaniową lub usługową, objętą ochroną akustyczną. W tym celu na wszystkich terenach przeznaczonych do zabudowy ustalono zakaz lokalizacji: żłobków, przedszkoli, szkół, szpitali i domów opieki społecznej, czyli funkcji wymagających zapewnienia standardów akustycznych w środowisku.

Za szczególnie pozytywne rozwiązanie problemu z zachowaniem dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, biorąc pod uwagę sąsiedztwo drogi wojewódzkiej nr 160 oraz fragmentu obwodnicy Łowynia, należy uznać przeznaczenie większości terenów w granicach zmiany planu pod tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów lub zabudowy usługowej (P/U), dla których nie ustalono standardów akustycznych w środowisku.

Przepisy art. 114 ust. 1 *Ustawy Prawo ochrony środowiska* nakazują, aby przy sporządzaniu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, różnicując tereny o różnych funkcjach lub różnych zasadach zagospodarowania, wskazać tereny, które należą do poszczególnych rodzajów terenów wskazanych w art. 113 ust. 2 ww. ustawy, dla których ustalone są dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku, określone w *Rozporządzeniu Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku*⁹. W projekcie planu jedyną kategorią terenów o zdefiniowanym komforcie akustycznym są dwa tereny U/MN, dla których, w przypadku wydzielania w budynkach usługowych lokali mieszkalnych, ustalono zapewnienie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku jak dla terenów mieszkaniowo-usługowych.

Potencjalnymi źródłami hałasu dla terenu 1U/MN jest fragment istniejącej obwodnicy miejscowości Łowyń (teren 1KD-G) oraz teren obiektów produkcyjnych, składów i magazynów lub zabudowy usługowej (1P/U). Do przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, związanego z hałasem komunikacyjnym, może dojść przede wszystkim w rejonie

⁹ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz.U. z 2014 r., poz. 112).

skrzyżowania planowanej obwodnicy z istniejącą drogą klasy lokalnej. Należy tu podkreślić, że szerokość terenu 1KD-G w liniach rozgraniczających wynosi około 40 m, co w przypadku stwierdzenia na terenie 1U/MN przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, daje możliwość lokalizacji na odpowiedniej długości np. ekranu akustycznego. W tym celu w projekcie zmiany planu na terenach komunikacji dopuszczono realizację dodatkowych, innych niż ustalone planem, elementów układu drogowego, w tym elementów i rozwiązań przeciwhałasowych. Ponadto, jak stwierdzono w *decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia, polegającego na budowie nawierzchni asfaltowej o szerokości 7 m n odcinku ok. 1 km w miejscowości Łowyń, budowie połączenie z istniejącą drogą wojewódzką nr 160 oraz z siecią dróg lokalnych*¹⁰, realizacja obwodnicy przyczyni się, poprzez poprawę płynności ruchu, do zmniejszenia emisji hałasu komunikacyjnego.

Zdecydowana większość analizowanego obszaru przeznaczona została w projekcie zmiany planu na tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów lub zabudowy usługowej (P/U). Powstanie nowych obiektów produkcyjnych lub usługowych może wiązać się z lokalizacją nowych źródeł hałasu. Wśród uciążliwych akustycznie obiektów produkcyjno-usługowych znaleźć się mogą zarówno duże zakłady przemysłowe, jak i drobne zakłady rzemieślnicze. Głównymi źródłami hałasu będą znajdujące się w nich: instalacje wentylacyjne, sprężarkownie, chłodnie, czerpnie, wyrzutnie, maszyny do obróbki metali i drewna, maszyny budowlane oraz transport zakładowy. Brak szczegółowych informacji dotyczących rodzaju i charakterystyki instalacji, która będzie źródłem emisji, uniemożliwia określenie dokładnego poziomu hałasu emitowanego przez nowe źródła emisji zlokalizowane na terenach, na których zapisy planu dopuszczają lokalizację obiektów produkcyjnych lub usługowych. Należy tu jednak podkreślić, że zgodnie z ustawą *Prawo ochrony środowiska* zapewnienie właściwego kształtowania klimatu akustycznego w otoczeniu obiektów przemysłowych i warsztatów rzemieślniczych jest obowiązkiem ich właściciela (lub innego podmiotu posiadającego do nich tytuł prawny). Na mocy *art. 141 i 144 ustawy*, działalność zakładów nie może powodować przekroczenia standardów emisyjnych, jeśli zostały ustalone, ani też powodować przekraczania standardów jakości środowiska poza terenem, do którego zarządzający ma tytuł prawny, a w przypadku utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania, poza tym obszarem. W przypadku stwierdzonego pomiarowo przekraczania dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, powodowanego działalnością zakładu, przez organy ochrony środowiska wydawana jest decyzja o dopuszczalnym poziomie hałasu.

¹⁰ Decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia GKRW-7624/10/10 z dnia 24 listopada 2010 r.

Biorąc powyższe pod uwagę oraz częściowe sąsiedztwo terenów U/MN z terenem 1P/U, w projekcie zmiany planu w miejscach, w których ww. tereny stykają się ze sobą, nakazano nasadzenie zieleni izolacyjnej w formie drzew lub krzewów, o szerokości nie mniejszej niż 8 m. Ponadto na przeważającej części, między ww. terenami wyznaczono pewnego rodzaju bufor o szerokości ponad 100 m, w postaci terenu zieleni (Z).

Dodatkowo poprawę klimatu akustycznego w środowisku w otoczeniu zakładów produkcyjno-usługowych uzyskać można poprzez zastosowanie tłumików, ekranów i obudów akustycznych, zwiększenie izolacyjności akustycznej przegród zewnętrznych budynków produkcyjnych oraz zwiększenie chłonności akustycznej ścian wewnątrz tych budynków, wymianę hałaśliwych urządzeń na cichsze, zmianę lokalizacji głównych źródeł hałasu, czy zmianę ruchu komunikacyjnego na terenie zakładu.

Nie bez znaczenia jest też fakt, że zwarta zabudowa wsi Łowyń zlokalizowana jest na zachód od granic opracowania. Biorąc pod uwagę zdecydowaną przewagę wiatrów zachodnich, emisja hałasu z terenów P/U będzie przemieszczać się w odwrotnym kierunku niż istniejące tereny mieszkaniowej położone w sąsiedztwie.

Źródłami hałasu w obszarze zmiany planu będą również pozostałe szlaki komunikacyjne. Jednak jak już wspomniano wcześniej istniejąca droga wojewódzka nr 160 (2KD-G) będzie przebiegać wyłącznie wzdłuż terenów produkcyjno-usługowych (1P/U, 2P/U), niewymagających komfortu akustycznego, natomiast droga klasy lokalnej (KD-L), prowadzić będzie ruch głównie do terenów zabudowy usługowej (U/MN) i będzie to ruch lokalny, niewpływający w sposób znaczący na pogorszenie klimatu akustycznego.

Przez obszar opracowania przebiega również napowietrzna linia elektroenergetyczna średniego napięcia 15 kV. Należy w tym miejscu podkreślić, że w przypadku linii średnich napięć hałas od ulotu praktycznie się nie pojawia, gdyż przekroje przewodów, dobierane do przesyłu prądów roboczych, są na tyle duże, że przy ww. napięciu wyładowania niezupełne nie występują. W związku z powyższym stwierdza się, że funkcjonowanie linii 15 kV nie przyczyni się do przekroczenia standardów akustycznych w środowisku, ustalonych w przepisach odrębnych.

Komfort akustyczny na poszczególnych terenach wyznaczonych w projekcie zmiany planu ulegnie pogorszeniu przede wszystkim w fazie realizacji zabudowy oraz dróg i związany będzie z pracami budowlanymi oraz ruchem samochodowym. Źródłem hałasu będą głównie roboty budowlane prowadzone przy użyciu ciężkich maszyn napędzanych silnikami spalinowymi, których eksploatacja wiąże się z emisją hałasu. Sytuacja ta będzie miała jedynie miejsce do czasu realizacji inwestycji i obejmie swym zasięgiem tereny, na których zostanie

zlokalizowana. Hałas będzie miał zatem charakter okresowy i przekroczenia dopuszczalnych norm z nim związane ustaną wraz z zakończeniem prac.

Uważa się, że ustalenia zmiany planu w zakresie ochrony przed hałasem będą optymalnie zabezpieczyć tereny wymagające komfortu akustycznego przed jego utratą oraz wprowadzą w tym terenie, pożądane z akustycznego punktu widzenia zmiany funkcjonalno-przestrzenne.

3. Oddziaływanie na krajobraz

Realizacja ustaleń zmiany planu zdecydowanie wpłynie na zmianę fizjonomii całego obszaru opracowania. Krajobraz z otwartego, rolniczego stanie się tu zamkniętym, całkowicie przekształconym antropogenicznie. Na większości terenu zajętego obecnie przez pola uprawne wprowadzona zostanie dość intensywna zabudowa produkcyjno-usługowa.

W celu prawidłowego kształtowania ładu przestrzennego terenów przeznaczonych do zabudowy, projekt zmiany planu wprowadza następujące zasady:

- nakaz lokalizacji zabudowy zgodnie z liniami zabudowy na rysunku planu;
- stosowanie rozwiązań o wysokich walorach architektonicznych dla elewacjach budynków zlokalizowanych od strony dróg publicznych;
- nakaz lokalizacji zieleni izolacyjnej w formie drzew lub krzewów, w strefach wskazanych na rysunku planu;
- zakaz lokalizacji wzdłuż terenów dróg ogrodzeń pełnych lub ogrodzeń z betonowych elementów prefabrykowanych;
- zakaz stosowania dla elewacji i dachu kolorystyki o odcieniach: różu, fioleto, zieleni lub niebieskiego;
- zakaz lokalizacji na terenach U/MN blaszanych budynków pomocniczych.

Ponadto niekorzystny wpływ na krajobraz ma istniejąca napowietrzna linia elektroenergetyczna średniego napięcia 15 kV. Linie tego typu zaznaczają się w otoczeniu, szczególnie na terenach równinnych, z niską roślinnością.

4. Oddziaływanie na rzeźbę terenu, powierzchnię ziemi i glebę

W kontekście oceny oddziaływania na środowisko przyrodnicze, przekształcenia powierzchni ziemi są szczególnie istotne, gdyż wpływają na zmiany pozostałych komponentów środowiska przyrodniczego, a ponadto należą do zmian trwałych i długoterminowych.

Zmiany dotychczasowego sposobu użytkowania analizowanego obszaru, realizowane w oparciu o omawiany projekt zmiany planu, będą miały znaczący wpływ na powierzchnię ziemi oraz warunki podłoża obszaru opracowania, gdzie występują obecnie powierzchnie zajęte

w większości przez odłogowane lub użytkowane pola uprawne. W celu przekształcenia ich w tereny obiektów produkcyjnych lub usługowych, konieczne będzie podjęcie działań mających na celu poprawę parametrów powierzchni i podłoża. Powierzchnia terenu przeznaczona pod budowę obiektów produkcyjnych i usługowych musi zostać pozbawiona naturalnych obniżen i wyniesień terenu. W profilu glebowym, w wyniku podjęcia inwestycji budowlanych, zostaną umieszczone materiały budowlane oraz elementy konstrukcji budowlanych, które w sposób istotny mogą wpłynąć na zmianę naturalnych właściwości gleby. Zasięg bezpośredniego negatywnego oddziaływania na powierzchnię ziemi obejmować będzie zatem powierzchnie przeznaczone bezpośrednio pod lokalizację budynków, jak również tereny do nich przylegające.

Biorąc pod uwagę potrzebę pełnego uzbrojenia całego obszaru opracowania należy stwierdzić, że naruszenie powierzchni ziemi i zmiana właściwości podłoża nastąpi także na skutek prowadzenia robót w zakresie sieci infrastruktury technicznej. W związku z prowadzeniem prac może dojść do przekształcenia powierzchni ziemi o charakterze lokalnym i czasowym, wynikającym z konieczności wykonania wykopów, przemieszczenia elementów infrastruktury itd. Trwałe oddziaływanie na warunki gruntowe będzie niosło za sobą natomiast umieszczenie pod powierzchnią terenu elementów wchodzących w skład sieci infrastruktury technicznej. Odpowiednie zabezpieczenie tego typu instalacji będzie najprawdopodobniej wymagało umieszczenia w gruncie materiałów wpływających na jego właściwości. Zjawisko to nie będzie jednak odgrywać znaczącej roli w kształtowaniu powierzchni ziemi oraz zmianie warunków gruntowych, głównie ze względu na niewielką skalę działania.

Długoterminową ingerencją w warunki podłoża będzie natomiast lokalizacja zbiorników bezodpływowych na ścieki, dopuszczonych do czasu realizacji kanalizacji sanitarnej. Ich budowa i funkcjonowanie może potencjalnie spowodować zanieczyszczenie środowiska gruntowo-wodnego oraz destabilizację stosunków wodnych. Zagrożeniem dla środowiska gruntowo-wodnego, w przypadku nieprawidłowego użytkowania, mogą stać się również przykładowe oczyszczalnie ścieków dopuszczone na terenach P/U. Najwłaściwszym rozwiązaniem w tym wypadku byłoby nakazanie w projekcie zmiany planu odprowadzania ścieków przemysłowych i bytowych wyłącznie do sieci kanalizacji sanitarnej.

W zależności od stopnia deformacji powierzchni ziemi, przekształceniom ulegną także gleby. Działania mechaniczne powodują zmianę ułożenia warstw podłoża, zmianę składu chemicznego gruntów oraz ich właściwości fizycznych. W wyniku tego powstają nowe grunty, składające się z przemieszanych składników mineralnych rodzimych i sztucznych, zaliczane do gruntów nasypowych.

Nie przewiduje się natomiast przekształceń rzeźby, powierzchni ziemi i gleby na terenie wyłączonym w projekcie zmiany planu spod zabudowy tj. na terenie zieleni nieurządzonej (Z).

Realizacja ustaleń zmiany planu prowadzić będzie do znacznego wzrostu ilości odpadów, wytwarzanych na terenach przeznaczonych do zabudowy. Odpady powstające na obszarze zmiany planu związane będą zarówno z etapem realizacyjnym (odpady budowlane), jak również przede wszystkim z funkcjonowaniem nowych obiektów budowlanych (odpady niebezpieczne, odpady komunalne). W celu uniknięcia zanieczyszczenia gleby, poprzez nieodpowiednią gospodarkę odpadami, zapisy zmiany planu ustalają gromadzenie odpadów w miejscach ich powstawania oraz ich dalsze zagospodarowanie zgodnie z przepisami odrębnymi.

5. Oddziaływanie na warunki gruntowo-wodne

Ze względu na brak występowania na obszarze objętym opracowaniem wód powierzchniowych, ustalenia projektu zmiany planu nie odnoszą się bezpośrednio do zagadnień, związanych z ochroną zasobów wód powierzchniowych.

Realizacja nowej zabudowy kubaturowej nie powinna znacząco wpłynąć na zmianę stosunków wodnych w obszarze opracowania ani w jego okolicy. Jednakże lokalizacja każdego nowego budynku, jak również roboty w zakresie sieci infrastruktury technicznej, skutkować będą między innymi trwałym uszczelnieniem terenów przeznaczonych bezpośrednio pod budynek oraz ograniczeniem powierzchni umożliwiającej infiltrację wód opadowych lub roztopowych. Pośrednio działania te mogą potencjalnie wpłynąć również na zanieczyszczenie wód podziemnych substancjami wprowadzanymi do gruntu.

Lokalne i czasowe negatywne oddziaływania wystąpią, głównie na skutek prowadzenia różnego rodzaju wykopów i prac przy użyciu ciężkiego sprzętu, powodującego nadmierne zagęszczenie oraz przemieszczenie poszczególnych warstw gruntu, które z kolei prowadzić może do zmian w naturalnym procesie infiltracji wód opadowych i roztopowych.

W projekcie planu, na terenach przeznaczonych do zabudowy, dopuszczono lokalizację kondygnacji podziemnych. W przypadku ewentualnej lokalizacji kondygnacji, czy też garaży podziemnych oddziaływanie na wody podziemne zwykle są większe, bowiem realizacja takich inwestycji wiąże się z prowadzeniem prac ziemnych na większej głębokości. Ich realizacja może spowodować zakłócenie naturalnego przepływu wód, w przypadku, kiedy zwierciadło wód gruntowych zalegać będzie w strefie powyżej projektowanego poziomu posadowienia budynku. Oddziaływania na środowisko wodne mogą wynikać z prowadzenia prac odwodnieniowych oraz nieprawidłowego odprowadzania wód opadowych, roztopowych lub też ścieków z rejonu budowy. Budowa kondygnacji podziemnych, w zależności od warunków gruntowo-wodnych,

a zwłaszcza głębokości zalegania warstwy wodonośnej, spowodować może utrudnienia w ich dotychczasowym przepływie lub zmianę jego reżimu. Dlatego w przypadku realizacji inwestycji budowlanych z kondygnacjami podziemnymi niezbędne może być wykonanie dodatkowej dokumentacji z elementami badań hydrogeologicznych. W zależności od wyników tych badań, zwłaszcza w zakresie głębokości i rodzaju zalegania wód gruntowych oraz kierunku ich przepływu, niezbędne może okazać się wskazanie metody odwodnienia terenu inwestycji, która pozwoli na utrzymanie w możliwie niezmienionym stanie warunków wodnych w rejonie inwestycji. Uwzględniając, w omawianym przypadku opisane poniżej, lokalne uwarunkowania hydro-geologiczne, należy przypuszczać, że w przypadku realizacji piwnic lub garaży podziemnych nie powinno dojść destabilizacji stosunków gruntowo-wodnych w analizowanym rejonie gminy.

Wraz z realizacją zabudowy usługowej lub produkcyjnej powstaną nowe źródła ścieków przemysłowych lub bytowych. Projekt zmiany planu nakazuje odprowadzanie ww. ścieków docelowo do sieci kanalizacji sanitarnej, jednak biorąc pod uwagę dostępność do sieci kanalizacji sanitarnej, jak również możliwości realizacji tej sieci, do czasu jej realizacji, dopuszczono odprowadzanie ścieków bytowych i przemysłowych do zbiorników bezodpływowych na nieczystości ciekłe. Analizując powyższe, należy oczywiście stwierdzić, że najkorzystniejszy dla środowiska sposób odprowadzania ścieków to sieć kanalizacji sanitarnej. Pozostałe sposoby w zależności od użytkowania, jak również w przypadku szamb od regularnego ich opróżniania, w różny sposób mogą niekorzystnie oddziaływać na środowisko gruntowo-wodne.

Sposób zagospodarowania powierzchni omawianego obszaru mógłby mieć wpływ na kształtowanie jakości wód podziemnych, w kontekście położenia w zasięgu trzeciorzędowego Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 146. Należy jednak podkreślić, że utwory wodonośne tego zbiornika występują bardzo głęboko, co opisane zostało w rozdziale II.3.6, zatem niebezpieczeństwo zanieczyszczenia tych wód nie występuje.

Również możliwość zanieczyszczenia pierwszego poziomu wód gruntowych wydaje się w omawianym przypadku mało prawdopodobna, gdyż występują one na znacznej głębokości poniżej 5 m ppt. Tym bardziej, że użytkowy czwartorzędowy poziom wodonośny na omawianym obszarze występuje na głębokości od około 77 m ppt do 94 m ppt. Poziom ten jest oddzielony od powierzchni terenu warstwami glin czwartorzędowych o miąższości od około 60 m do 71 m. Zatem ww. poziom wodonośny jest chroniony właściwie w sposób naturalny przed infiltracją zanieczyszczeń z powierzchni terenu do warstwy wodonośnej. Biorąc powyższe pod uwagę, planowany rodzaj inwestycji nie powinien negatywnie oddziaływać na środowisko

gruntowo-wodne. Warunkiem uzyskania takiego stanu jest zastosowanie właściwych rozwiązań technicznych gwarantujących eliminację możliwości zanieczyszczenia środowiska gruntowego, a za jego pośrednictwem warstwy wodonośnej. W tym celu w projekcie zmiany planu nakazano m.in. obowiązek wstępnego oczyszczenia ścieków przemysłowych, przed wprowadzeniem ich do kanalizacji sanitarnej, do stopnia odpowiadającego wymogom określonym w przepisach odrębnych.

Powiększenie obszarów zabudowanych spowoduje znaczące zmniejszenie zdolności infiltracji gruntów przypowierzchniowych oraz większy odpływ wód opadowych z terenów za pośrednictwem sieci kanalizacji. Powoduje to zagrożenie obniżenia się poziomu wód gruntowych, zmniejszenia ich zasobów i nadmiernego przesuszenia gruntu. W tym miejscu należy podkreślić, że szczegółowe zasady postępowania z wodami opadowymi i roztopowymi na działkach budowlanych, na których usytuowane są budynki ustalone zostały w szczególności w § 8 i § 28 *rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie*, zasady odprowadzania wód opadowych i roztopowych z terenów dróg w dziale IV rozdział 1 *rozporządzenia Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie*, natomiast zasady odprowadzania ww. wód, pochodzących z zanieczyszczonej powierzchni szczelnej z części dróg, parkingów zawarte są m.in. w § 17 *rozporządzenia Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 12 lipca 2019 r. w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego oraz warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu do wód lub do urządzeń wodnych*. Biorąc powyższe od uwagę, nie widzi się potrzeby powielania tych zasad w zapisach projektu planu miejscowego.

Dla ochrony zasobów wód podziemnych pożądanym jest utrzymanie jak największych powierzchni umożliwiających infiltrację wód do gruntu, a więc powierzchni biologicznie czynnej. W tym kontekście w projekcie planu ustalono zachowanie odpowiednio dużych minimalnych powierzchni biologicznie czynnych – w obrębie terenów P/U nie mniej niż 20% działki budowlanej, a dla terenów U/MN nie mniej niż 35% działki. Dodatkowo, wszystkie nieutwardzone fragmenty terenów zagospodarowane mają być zielenią. Podjęte działania mają na celu ograniczenie uszczelnienia gruntu oraz zachowanie możliwie największych powierzchni zielonych.

Należy stwierdzić, iż ww. rozwiązania w sposób optymalny zabezpieczą środowisko gruntowo-wodne przed zanieczyszczeniem zarówno ściekami przemysłowymi, jak i bytowymi dopiero po realizacji sieci kanalizacji sanitarnej.

6. Oddziaływanie na szatę roślinną i różnorodność biologiczną

Realizacja znacznej części ustaleń projektu zmiany planu wpłynie w sposób niekorzystny na roślinność omawianego obszaru. Na skutek wprowadzania nowego, w większości bardzo intensywnego, zainwestowania występująca na omawianym obszarze stosunkowo uboga szata roślinna ulegnie silnym przekształceniom, a w dużej części zostanie usunięta. Dewastacji ulegnie roślinność niska, reprezentowana głównie przez siedliska związane z polami uprawnymi oraz pospolite gatunki roślin ruderalnych, porastające tereny przeznaczone bezpośrednio pod realizację inwestycji na terenach przeznaczonych pod zabudowę oraz nowe inwestycje komunikacyjne. Powierzchnie, w obrębie których powstaną budynki oraz zlokalizowane zostaną szlaki komunikacyjne o utwardzonej i uszczelnionej powierzchni, zostaną trwale pozbawione pokrywy roślinnej.

W związku z przyszłą realizacją ustaleń projektu zmiany planu, do najbardziej niekorzystnych zmian szaty roślinnej dojdzie we wschodniej części opracowania, gdzie niewątpliwie dojdzie do przynajmniej częściowej wycinki około 3-hektarowego zagajnika, składającego się głównie z samosiejek sosny zwyczajnej. Jednak nie jest to teren leśny podlegający gospodarce leśnej, a jedynie zbiorowisko powstałe w wyniku naturalnej sukcesji.

Niekorzystny wpływ na tutejszą szatę roślinną wystąpi również na etapie realizacji większości inwestycji (budynków, dróg). W trakcie prowadzenia prac budowlanych czasowo i lokalnie zniszczona zostanie również roślinność występująca na terenach sąsiadujących z planowaną zabudową, wykorzystywanych m.in. jako tymczasowe drogi dojazdowe lub miejsce składowania materiałów budowlanych. Przewiduje się jednak, że po zakończeniu prac realizacyjnych oddziaływania te ustąpią.

Ochronie różnorodności biologicznej na omawianych terenach służyć będzie w szczególności usankcjonowanie 4,6-hektraowego terenu zieleni (Z) nieurządzonej w centralnej części opracowania, na którym nakazano pozostawienie przynajmniej 80% powierzchni biologicznie czynnej. W znacznie mniejszym zakresie do rozwoju bioróżnorodność przyczynić się mogą ustalone w projekcie zmiany planu powierzchnie biologicznie czynne dla terenów U/MN nie mniej niż 35% działki, a dla terenu P/U nie mniej niż 20% działki oraz nakaz zagospodarowania zielenią wszystkich nieutwardzonych fragmentów terenów. Pozytywny wpływ na bioróżnorodność może mieć również nakaz nasadzenia częściowo wzdłuż granic terenu 1P/U i terenów U/MN zieleni izolacyjnej w formie drzew lub krzewów, o szerokości nie mniejszej niż 8 m.

Realizacja ustaleń zmiany planu spowoduje zatem przekształcenie powierzchni porośniętych roślinami o ograniczonym składzie gatunkowym i określonym okresie wegetacji, w znacznie mniejsze powierzchnie porośnięte za to bardziej trwałymi gatunkami roślin np. drzewami. W kontekście różnorodności biologicznej istotne będzie jednak to, jaka roślinność zostanie wprowadzona na dany teren. Ważne jest, aby charakteryzowała się odpowiednim doбором i zróżnicowaniem gatunkowym oraz gęstością nasadzeń.

W sąsiedztwie obszaru opracowania występują zwarte kompleksy leśne na siedlisku boru mieszanego świeżego. Należy tu podkreślić, że sposób zagospodarowania i parametry zabudowy ustalone w projekcie zmiany planu, nie powinny znacząco wpłynąć na stan i jakość tego siedliska.

Podsumowując, stwierdza się, że ustalenia zmiany planu w istotny sposób wpłyną na zmniejszenie terenów zajmowanych dotychczas przez zbiorowiska roślinne. Zniszczeniu ulegną jednak wyłącznie zbiorowiska synantropijne, w większości pola uprawne i roślinność segetalna, mające niewielką wartość przyrodniczą.

7. Oddziaływanie na faunę

Ubytek i zniszczenie znacznej części potencjalnych siedlisk na skutek wprowadzania budynków oraz innych urządzeń służących zabudowie produkcyjnej lub usługowej, wpłynie na ograniczenie powierzchni stanowiącej środowisko życia występujących tu gatunków zwierząt. Dodatkowo ogrodzenia, które powstaną wzdłuż granic działek budowlanych stanowiąc będą dużą barierę przestrzenną dla wielu gatunków zwierząt, przez co nie będą się one mogły swobodnie przemieszczać, zarówno w obrębie omawianych obszarów, jak również z i do obszarów poza planem. Zmniejszenie powierzchni życiowej oraz ograniczenie dostępności do bazy pokarmowej (szczególnie w przypadku małych zwierząt, których zdolności migracyjne są niewielkie), spowodować może wypieranie gatunków związanych z terenami niezagospodarowanymi oraz stopniowe zastępowanie ich gatunkami przystosowanymi do życia w bezpośrednim sąsiedztwie zabudowy.

Czasowy oraz ograniczony przestrzennie, niekorzystny wpływ na organizmy żywe, w tym na zwierzęta, wystąpi na etapie realizacji poszczególnych inwestycji, wymagających prowadzenia prac budowlanych z wykorzystaniem ciężkiego sprzętu. Działania te wiązać się będą z generowaniem hałasu (silniki maszyn) oraz zniszczeniem pokrywy roślinnej w obrębie części terenu (tymczasowe drogi dojazdowe, miejsca składowania materiałów budowlanych), co skutkować będzie wycofywaniem się z tych terenów poszczególnych gatunków zwierząt.

8. Oddziaływanie na zasoby naturalne

Obszar objęty projektem zmiany planu położony jest poza terenami udokumentowanych złóż kopalin, zatem w żaden sposób nie będzie na nie oddziaływał.

Sposób zagospodarowania powierzchni omawianego obszaru mógłby mieć natomiast wpływ na kształtowanie jakości wód podziemnych, w kontekście położenia w zasięgu trzeciorzędowego Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 146. Należy jednak podkreślić, że utwory wodonośne tego zbiornika występują bardzo głęboko, co opisane zostało w rozdziale II.3.6, zatem niebezpieczeństwo zanieczyszczenia tych wód lub wpływu na ich stan ilościowy nie występuje.

W sąsiedztwie obszaru opracowania występuje duży kompleks leśny, jednak biorąc pod uwagę sposób zagospodarowania i parametry zabudowy ustalone w projekcie zmiany planu, realizacja jego ustaleń nie powinna mieć znaczącego oddziaływania na tenże kompleks.

9. Oddziaływanie na obszary chronione na podstawie przepisów odrębnych

Obszar opracowania położony jest w całości w granicach otuliny Pszczewskiego Parku Krajobrazowego, która stanowi strefę ochronną tego parku i ma zabezpieczać go przed zagrożeniami zewnętrznymi wynikającymi z działalności człowieka. Otulina stanowi teren, który nie podlega ochronie ze względu na walory przyrodnicze, krajobrazowe czy historyczne. Jej wyznaczenie ma charakter fakultatywny. Należy jednak zaznaczyć, że obecnie obowiązująca ustawa o ochronie przyrody nie upoważnia do określenia zakazów i ograniczeń, które mogłyby obowiązywać na terenie otuliny. Na terenie otulin nie powinno się jednak prowadzić działalności zarażającej parkom. Biorąc pod uwagę ostatnie zdanie stwierdza się, że planowane przeznaczenie i zagospodarowanie terenów, przy założeniu realizacji ustaleń planu oraz wymogów ochrony środowiska wynikających z przepisów odrębnych, nie powinna zagrażać walorom i zasobom Pszczewskiego Parku Krajobrazowego.

10. Emitowanie promieniowania elektromagnetycznego

Projekt zmiany planu nie przewiduje na omawianych terenach żadnych nowych, znaczących emitorów promieniowania elektromagnetycznego.

W analizowanym dokumencie nie odniesiono się do możliwości lokalizacji stacji bazowych telefonii komórkowej, stanowiących źródło promieniowania elektromagnetycznego. Dopuszczenia i ograniczenia w tym zakresie uregulowane zostały w *Ustawie* z dnia 7 maja

2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnej¹¹, która jest aktem nadrzędnym w stosunku do planu miejscowego.

11. Oddziaływanie na dobra materialne i dziedzictwo kulturowe

Obszar opracowania położony jest w całości poza terenami górniczymi, a także terenami narażonymi na niebezpieczeństwo powodzi oraz zagrożonymi osuwaniem się mas ziemnych. Nie przewiduje się zatem, aby dobra materialne zlokalizowane w granicach obszaru objętego zmianą planu zagrożone były zniszczeniem lub uszkodzeniem.

Realizacja ustaleń zmiany planu na terenach przeznaczonych do zabudowy, a także budowa nowej obwodnicy na terenach obecnie niezaiwestowanych, skutkować będzie natomiast zwiększeniem ilości dóbr materialnych na obszarze opracowania.

Ponadto, ze względu na występowanie w analizowanych granicach chronionego stanowiska archeologicznego, w celu ochrony dziedzictwa kulturowego dla stanowiska archeologicznego Łowyń stan. 35 AZP 50-18/37 ustalono zasady ochrony, zgodnie z przepisami odrębnymi, co oznacza obowiązek prowadzenia badań archeologicznych podczas prac ziemnych przy realizacji inwestycji związanych z zabudowywaniem i zagospodarowaniem terenów.

12. Oddziaływanie na ludzi

Projekt zmiany planu w sposób odpowiedni reguluje kwestie związane z: ochroną i kształtowaniem jakości powietrza atmosferycznego, gospodarką wodno-ściekową (w przypadku docelowej realizacji sieci kanalizacji sanitarnej i sieci wodociągowej), kształtowaniem zieleni czy ochroną przed hałasem. Wprowadzając poszczególne ustalenia (opisane we wcześniejszych rozdziałach niniejszej prognozy), ogranicza się negatywny wpływ na jakość życia i zdrowie mieszkańców terenów sąsiadujących z obszarem opracowania, jaki mógłby się pojawić na skutek wprowadzenia nowego sposobu zagospodarowania na terenach objętych opracowaniem.

Główną przyczyną występowania okresowego dyskomfortu będą prace budowlane, związane z realizacją nowych obiektów produkcyjno-usługowych, a także z realizacją układu drogowego. Na skutek prowadzonych prac budowlanych należy spodziewać się zwiększonej emisji hałasu, której źródłem będą pracujące maszyny i urządzenia, a także zwiększonej emisji gazowych i pyłowych, generowanych podczas prowadzenia prac ziemnych. Należy jednak przypuszczać, że prace te będą prowadzone etapowo, przede wszystkim w porze dziennej i nie

¹¹ Ustawa z 7 maja 2010r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnej (t.j. Dz.U. z 2019 r., poz. 2410, ze zm.)

będą stanowić uciążliwości w godzinach nocnych. Zatem ze względu na charakter wspomnianego oddziaływania (krótkotrwałe i chwilowe), nie przewiduje się jego istotnego wpływu na kształtowanie lokalnego klimatu akustycznego. Ponadto zasięg oddziaływania prowadzonych inwestycji budowlanych powinien zamykać się w granicy danej działki budowlanej.

Reasumując, nie należy spodziewać się niekorzystnego oddziaływania na ludzi, w związku ze zmianami dotychczasowego sposobu przeznaczenia i zagospodarowania terenów, jakie zostały zaproponowane w projekcie zmiany planu miejscowego.

13. Oddziaływanie transgraniczne

Planowane przedsięwzięcia mają charakter lokalny i nie będą emitować zanieczyszczeń mogących przemieszczać się na dalekie odległości. Ponadto, z uwagi na położenie gminy Międzychód, realizacja zapisów analizowanej zmiany planu miejscowego nie spowoduje transgranicznych oddziaływań na środowisko przyrodnicze.

VII. ROZWIĄZANIA ZAPOBIEGAJĄCE LUB OGRANICZAJĄCE NEGATYWNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO, W TYM ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE

Przyjęcie proponowanych w analizowanym projekcie zmiany planu rozwiązań wywoła duże i znaczące zmiany w środowisku. Zapisy projektu są jednak na tyle precyzyjne, że w przypadku realizacji ustaleń tego dokumentu powinny zapewnić optymalną ochronę środowiska przyrodniczego zarówno w granicach obszaru objętego projektem zmiany planu, jak i w jego otoczeniu. Nie przewiduje się zatem, aby rezultaty realizacji zmiany planu w sposób szczególnie negatywnie wpływały na środowisko.

Rozwiązaniem mających na celu zapobieganie lub ograniczanie potencjalnych negatywnych oddziaływań na środowisko byłoby wprowadzenie nakazu odprowadzania ścieków przemysłowych i bytowych wyłącznie do sieci kanalizacji sanitarnej, nie dopuszczając tym samym lokalizacji zbiorników bezodpływowych na nieczystości ciekłe. Jednak ze względu na brak w tym rejonie istniejących kolektorów sanitarnych oraz liczne wyroki sądów administracyjnych wskazujące na niezgodne z obowiązującym prawem wprowadzanie zakazu lokalizacji szamb, przy jednoczesnym braku rozwiązań alternatywnych. Należy zatem podkreślić, że priorytetem dla tego fragmentu wsi Łowyń powinno stać się dążenie do jak najszybszej realizacji kanalizacji sanitarnej.

Ponadto zwraca się uwagę, iż w trakcie realizacji zabudowy należy zadbać o to, aby przed rozpoczęciem prac budowlanych na powierzchni obecnie nieprzekształconej, zdjąć warstwę humusową i wykorzystać ją odpowiednio po zakończeniu robót.

Podczas prac nad projektem zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Międzychód – dla części obrębu Łowyń (przy drodze wojewódzkiej nr 160) rozważano rozwiązania alternatywne, w tym różne warianty poprowadzenia dróg wewnętrznych oraz wprowadzenie wzdłuż ul. Topolowej wyłącznie funkcji usługowej. Jednak, ze względu na zachowanie zgodności ze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Międzychód, jedynym możliwym rozwiązaniem było przeznaczenie tych terenów pod zabudowę usługową z dopuszczeniem lokali mieszkalnych.

VIII. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PLANU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA

Głównym skutkiem realizacji ustaleń zmiany mpzp gminy Międzychód – dla części obrębu Łowyń (przy drodze wojewódzkiej nr 160) będą konkretne zmiany w zagospodarowaniu przestrzennym omawianego obszaru, zwłaszcza w zakresie lokalizacji nowej zabudowy produkcyjnej lub usługowej we wsi Łowyń.

Zapisy projektu zmiany planu uwzględniają wymogi ochrony środowiska zgodnie z obowiązującymi przepisami. Jednakże w prawidłowym funkcjonowaniu zrealizowanych na terenach objętych zmianą planu przedsięwzięć zawsze istnieje ryzyko wystąpienia negatywnych zjawisk dla środowiska, które są trudne do określenia i zminimalizowania w ustaleniach planu (np. wystąpienie pożaru, awaria sieci kanalizacyjnej lub wodnej).

W kontekście ustaleń omawianego w prognozie projektu zmiany planu, ze względu na brak na obszarze opracowania kanalizacji sanitarnej oraz jednocześnie dopuszczenie zbiorników bezodpływowych na ścieki, szczególnie istotne będzie prowadzenie monitoringu w zakresie jakości wód podziemnych (gruntowych), prowadzone z częstotliwością ustaloną przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska (proponuje się 1 raz w roku).

Ze względu na planowane funkcje w analizowany rejonie Łowynia, wskazany jest również monitoring poziomów hałasu przemysłowego, na granicach sąsiadujących z zakładem terenów zabudowy wymagającej ochrony akustycznej w środowisku, wykonywany z częstotliwością co najmniej 1 raz w roku oraz monitoringu hałasu komunikacyjnego związanego z ruchem na obwodnicy w ciągu drogi wojewódzkiej nr 160 i na samej drodze wojewódzkiej (przynajmniej raz na 5 lat).

Po realizacji ustaleń zmiany planu proponuje się także monitoring dotyczący:

- przeglądów eksploatacyjnych urządzeń oczyszczających w przypadku zrzutu oczyszczonych wód opadowych i roztopowych (2 razy w roku),
- skuteczności i prawidłowości gospodarki odpadami (2 razy w roku),
- rodzajów i ilości zanieczyszczeń emitowanych do powietrza atmosferycznego (2 razy w roku).

Skutki realizacji postanowień planu podlegać będą bieżącym pomiarom, ocenom oraz analizom wpływu na środowisko wielu czynników, prowadzonym w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska przez zobligowane do tego instytucje i służby. Stosownie do art. 10 ust. 2 Dyrektywy 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. *w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko* dla monitoringu znaczącego wpływu na środowisko realizacji planów możliwe będzie wykorzystanie istniejącego systemu monitoringu, w celu uniknięcia jego powielania.

IX. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Prognoza oddziaływania na środowisko stanowi podstawowy dokument, niezbędny do przeprowadzenia postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji w tym przypadku zmiany planu miejscowego. Obowiązek jej opracowania wynika bezpośrednio z zapisów *Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko* oraz *ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*.

Podstawowym celem prognozy oddziaływania na środowisko jest diagnoza stanu środowiska i wskazanie potencjalnego negatywnego oddziaływania realizacji ustaleń zmiany planu na środowisko. Niniejsza prognoza dotyczy oceny oddziaływania na środowisko projektu zmiany gminy Międzychód – dla części obrębu Łowyń (przy drodze wojewódzkiej nr 160). Analizie i ocenie poddano projekt uchwały Rady Miejskiej Międzychodu, zawierający ustalenia realizacyjne zmiany planu oraz rysunek projektu planu w skali 1:1000.

Obszar objęty zmianą planu miejscowego zlokalizowany jest w południowo-wschodniej części gminy Międzychód, we wschodniej części wsi Łowyń, pomiędzy drogą wojewódzką nr 160, obwodnicą wsi Łowyń w ciągu tej drogi oraz dużym kompleksem leśnym. Zajmuje on powierzchnię 29 ha. Omawiany obszar stanowi w zdecydowanej większości, tereny niezagospodarowane i niezainwestowane, użytkowane rolniczo, bądź odłogowane. Ze względu

na położenie przy drodze wojewódzkiej nr 160 oraz obwodnicy Łowynia w ciągu tej drogi (ulice klasy głównej), obszar posiada ograniczony dostęp do dróg publicznych.

W pierwszej części prognozy scharakteryzowano środowisko przyrodnicze w podziale na poszczególne komponenty oraz ich wzajemne powiązania, w tym: warunki geologiczno-gruntowe, rzeźbę terenu, warunki glebowe, warunki wodne, florę, faunę, klimat lokalny i wartości kulturowe. Analizowany teren charakteryzuje się płaskim ukształtowaniem terenu. Większość terenu położona jest na wysokości około 92 m n.p.m. Brak tutaj większych skarp oraz zagłębień terenu. Zbudowany jest przede wszystkim z neoplejstocenijskich pisków i żwirów lodowcowych. W jego obrębie nie występują żadne udokumentowane złoża surowców naturalnych. Na obszarze opracowania nie ma żadnych cieków ani zbiorników wodnych. Wody gruntowe na całym omawianym obszarze zalegają bardzo głęboko, tzn. poniżej 5 m ppt. Pod względem bonitacyjnym występują tu gleby zaliczane do klasy bonitacyjnej V i VI. Występuje tu głównie roślinność związana z polami uprawnymi oraz zbiorowiska ruderalne, a w pasie wzdłuż wschodniej granicy opracowania rośnie zagajnik sosnowy. Świat zwierząt reprezentowany jest głównie przez drobne ssaki i ptaki polne. Obszar opracowania charakteryzuje się topoklimatem terenów użytkowanych rolniczo. Występują tu dobre warunki termiczne, równomierne nasłonecznienie, mała wilgotność powietrza i dobre przewietrzanie. Najważniejszym wnioskiem z tej części opracowania jest fakt położenia terenu objętego zmianą planu poza wszelkimi formami ochrony przyrody, jednak w otulinie Pszczewskiego Parku Krajobrazowego.

W tej części prognozy opisano także istniejący stan środowiska pod względem ochrony jakości powietrza, wód, klimatu akustycznego oraz pól elektromagnetycznych. Na stan powietrza w omawianym rejonie wpływać może sąsiedztwo drogi wojewódzkiej nr 160 oraz dużego kompleksu leśnego. Ruch komunikacyjny na drodze wojewódzkiej nr 160 nie powinien stanowić znaczącego zagrożenia dla klimatu akustycznego w obszarze objętym prognozą. Źródłem emisji pól elektromagnetycznych jest jedynie napowietrzna linia elektroenergetyczna 15 kV.

W drugiej części szczegółowo omówiono zapisy projektu zmiany planu. Projekt wyznacza 2 tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów lub zabudowy usługowej (P/U), 2 tereny zabudowy usługowej z dopuszczeniem zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (U/MN), teren zieleni (Z) oraz tereny drogowe (KD-G, KD-L, KD-D, KDW). Stwierdzono również, że głównym celem analizowanego projektu zmiany planu miejscowego jest poszerzenie zakresu możliwej działalności gospodarczej na terenach zlokalizowanych wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 160. Ponadto szczegółowo omówiono zapisy projektu i wskazano na

powiązania ich z zapisami „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Międzychód”. Stwierdzono, że projekt zmiany planu nie narusza ustaleń studium. Wykazano także brak negatywnych skutków dla środowiska i przestrzeni, jakie mogłyby wystąpić w przypadku braku realizacji ustaleń projektu zmiany planu, głównie ze względu na obowiązywanie na całym obszarze plan miejscowy z 2016 r. Na analizowanym fragmencie gminy Międzychód jedynym problemem ochrony środowiska istotnym, z punktu widzenia projektu zmiany planu jest hałas komunikacyjny związany z ruchem samochodowym na drodze wojewódzkiej nr 160, który jednak w chwili obecnej w analizowany obszarze, nie powoduje uciążliwości dla ludzi, gdyż obszar ten jest użytkowany rolniczo.

Następnie omówiono podstawowe cele ochrony środowiska, formułowane na szczeblu międzynarodowym, krajowym i lokalnym, istotne z punktu widzenia projektu planu. W tym zakresie przeanalizowano następujące dokumenty: *Konwencję krajobrazową z dnia 20 października 2000 r. (Konwencję Florencką)*, *Strategię Rozwoju Kraju 2020* oraz *„Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”* i *„Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030”* (SPA2020).

W kolejnej, głównej części opracowania, omówiono potencjalne oddziaływanie realizacji ustaleń projektu zmiany planu na poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego. Streszczając tę część należy stwierdzić, co następuje:

- Nowymi punktowymi źródłami emisji zanieczyszczeń do powietrza będą instalacje grzewcze zlokalizowane w obrębie powstającej zabudowy. Planowane są również nowe źródła liniowe w postaci nowych dróg. Realizacja ustaleń zmiany planu nie powinna wpłynąć w znaczący sposób na zmianę warunków klimatu lokalnego i jakość powietrza atmosferycznego.
- Ustalenia zmiany planu w zakresie ochrony przed hałasem będą optymalnie zabezpieczyć tereny wymagające komfortu akustycznego przed jego utratą.
- Realizacja ustaleń planu miejscowego doprowadzi do znaczących zmian krajobrazu. Krajobraz z otwartego zmieni się w zamknięty, przekształcony antropogenicznie.
- Zmiany dotychczasowego sposobu użytkowania będą miały znaczący wpływ na powierzchnię ziemi, rzeźbę oraz warunki podłoża, szczególnie w miejscach lokalizacji budynków, dojazdów, dojazdów i miejsc postojowych dla samochodów.
- Rozwiązania zmiany planu miejscowego w zakresie gospodarki wodno-kanalizacyjnej, w sposób optymalny zabezpieczą środowisko gruntowo-wodne przed

zanieczyszczeniem zarówno ściekami przemysłowymi, jak i bytowymi, dopiero po realizacji sieci kanalizacji sanitarnej.

- Ustalenia zmiany planu w istotny sposób wpłyną na zmniejszenie terenów zajmowanych dotychczas przez zbiorowiska roślinne. Zniszczeniu ulegną jednak głównie zbiorowiska synantropijne, w większości związane z polami uprawnymi lub ruderalne, mające niewielką wartość przyrodniczą.
- Projekt zmiany planu właściwie zabezpiecza tereny dostępne dla ludności przed ponadnormatywną emisją pól elektromagnetycznych.
- Nie należy spodziewać się niekorzystnego oddziaływania na ludzi, w związku ze zmianami dotychczasowego sposobu przeznaczenia i zagospodarowania terenów, jakie zostały zaproponowane w projekcie zmiany planu miejscowego.
- Nie przewiduje się, aby dobra materialne zlokalizowane w granicach obszaru objętego zmianą planu zagrożone były zniszczeniem lub uszkodzeniem w wyniku realizacji jego ustaleń.

W piątej części uznano, że w projekcie zmiany planu zaproponowano optymalne rozwiązania zapobiegające i ograniczające negatywne oddziaływanie na środowisko przyrodnicze, przy założeniu, że priorytetem dla tego fragmentu wsi Łowyń będzie dążenie do jak najszybszej realizacji kanalizacji sanitarnej. Rozważano również rozwiązania alternatywne, w tym różne warianty poprowadzenia dróg wewnętrznych oraz wprowadzenie wzdłuż ul. Topolowej wyłącznie funkcji usługowej.

W ostatniej części prognozy odniesiono się do przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień zmiany planu. Stwierdzono, że szczególnie istotne będzie monitorowanie jakości wód podziemnych, w szczególności w okresie poprzedzającym docelową realizację kanalizacji sanitarnej oraz monitoring hałasu przemysłowego i komunikacyjnego.

Sporządzenie i uchwalenie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Międzychód – dla części obrębu Łowyń (przy drodze wojewódzkiej nr 160) pozwoli na sformułowanie na nowo dla tego obszaru szczegółowych rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych, umożliwiających rozwój zabudowy usługowej i produkcyjnej.

OŚWIADCZENIE*

do prognozy oddziaływania na środowisko dotyczącej projektu zmiany
miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Międzychód
– dla części obrębu Łowyń (przy drodze wojewódzkiej nr 160)

Oświadczam, że ja, niżej podpisany:

- 1) ukończyłem studia magisterskie na Wydziale Nauk Geograficznych i Geologicznych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu na kierunku gospodarka przestrzenna;
- 2) posiadam ponad 5-letnie doświadczenie w pracach związanych z przygotowaniem kilkudziesięciu prognoz oddziaływania na środowisko.

.....
Marcin Piernikowski

* Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.